eandore veritatis, & solidus firmitate æternitatis; & undique sibi similis pulchritudine Divinitatis. S. August. apud S. Thom. in Cat. sup. 13. Matth.

TITULUS IV.

VINDICTA DIVINA.

Abyssus. In Scriptura abyssus, & tempestas, important malum; unde abyssus; quasi dicat; una punitio abyssum invocat, id est, continuatus ad aliam. S. Thom. in ps. 41.

Arcus. Sicut homo præparat se gladio contra hostes, qui sunt prope; sed arcu contra remotos: ita Divina vindicta: dicitur gladius, quasi contra propinquos; sed arcus contra remotos. - Gladius DEI Christus est; vibratio, est comminatio gehennæ. Dicit arcum suum, id est, vindictam Divinam, quasi ex inopinato punientem. S. Thom. in ps. 7.

Calix DEI, est vindicta; quæ potat peccantes, sive ad correctionem in præsenti, sive ad damnationem in Inferno. Glossa apud S. Thom. in 14. Apoc.

Framea. *Effunde frameam*, id est, multiplica vindictam. S. Thom. in ps. 34. Framea potest intelligi vindicta DEI. Idem ibidem.

Gladius. Nota super illo verbo: *Dominus vastabit in gladio*. Quia vindicta DEI dicitur gladius. 1. Durus, propter pœnæ acerbitatem. 2. Magnus, propter punitorum universalitatem. Apoc. 6. *Datus est illi gladius magnus*. 3. Fortis, propter punientes potestatem. 4. Acutus, propter ipsius penetrabilitatem; quia usque ad animam. 5. Lucens, propter æquitatem. S. Thom. in 37. Haiæ.

TITULUS V.

VINUM.

Amor DEI. Est bonum vinum Divini amoris. Cant. 8. *Dabo tibi poculum, &c.* S. Thom. in 13. Jerem.

Austeritatem vinum significat. Sanct. Th. in 1. Cant. Ubera sunt dulcedo Evangelicæ doctrinæ; vinum austeritas legalis. S. Isid. in 1. Cant.

Compunctio. Ps. 59. *Potasti nos vino compunctionis*. S. Thom. in 13. Jerem.

Consolatio. Inebriat consolando. Is. ult. *Inebriamini ab uberibus, &c.* S. Thom. in 55. Is.

Contemplatio. Est bonum vinum Sapientiæ contemplationis. Prov. 9. *Bibite vinum, &c.* S. Thom. in 13. Jerem.

Dolus. Est vinum malum fraudulentæ deceptionis. Deut. 32. *Fel draconum vinum eorum, &c.* Idem ibid.

Evangelium. Cella vinaria, Ecclesia est; in qua est vinum Evangelicæ doctrinæ. S. Thom. in cap. 2. Cant. Optimum vinum Christus servavit usque adhuc; id est, Evangelium usque ad sextam ætatem distulit. Alcuinus Caroli M. præceptor apud S. Thom. sup. 2 Joan. Discipulos veteribus comparat utribus; quos vino, id est, spiritualibus præceptis faciliùs disrumpi, quàm id posse continere, dicit. Erunt autem uteres novi; cùm post Ascensionem Domini desiderio consolationis ejus innovabuntur. Et tunc novum vinum, novis utribus adveniet, hoc est, Spiritus Sancti fervor spiritualium corda replebit. Ven. Beda apud S. Thom. in Cat. sup. 2. Marci.

Eloquium. Vinum incendit exhortando. Ps. 104. *Eloquium Domini inflammavit, &c.* S. Tho. in c. 55. Is.

Indignatio. Est vinum Divinæ indignationis. Apoc. 14. *Si quis adoraverit bestiam, &c.* S. Thom. in 13. Jerem. Per vinum signatur Divina indignatio, per calicem potestas tyrannorum: per quos hæc indignatio in gentes diffundenda erat. S. Thom. in 25. Jerem.

Ira. Est multiplex vinea. Primò carnalis concupiscentiæ. Et hujus est primò vinum iræ. Deut. 32. *Fel draconum vinum eorum*. Secundò luxuriæ. Apoc. 18. *De vino fornicationis, &c.* Tertiò ineptæ lætitiæ. S. Thom. in 5. Is.

Tribulatio. Omnis lagunculà, id est, quilibet de populo. implebitur vino tribulationis. S. Thom. in c. 13. Jerem.

Venenum. Fuge vinum, quasi venenum. S. Ephr. de agone Spirituali.

TITULUS VI.

VIRGO BEATISSIMA MARIA.

Abigail Nabal peccatorum, Abigail MARIAM, David Christum signat. Sanct. Bonaventur. Specul. B. Virg. lect. 14.

Abyssus. Ubi inexhaustæ opes? ubi pretiosus ille thesaurus, qui vitam suscepit? ubi animata mensa? ubi novus liber, in quo inenarrabili modo DEUS Verbum citra omnem manus operationem in scriptis est. Ubi gratiæ abyssus? ubi sanationum pelagus? ubi fons ille, ex quo sanationum vita orta est? S. Joan. Damasc. or. 2. de Assumpt. B. V. Est miraculorum abyssus. Id. de Nat. B. V. orat. 1.

Acerra. Salve aurea revera spiritualium aromatum acerra. S. Germanus Patr. Constant. orat. in Nat. B. V.

Aditus facilis desperabundis. S. Germanus Archi-Ep. Const. or. in dormit. B. V.

Administra est salutis universi orbis. S. Joannes Damasc. orat. 1. de Nat. B. V.

Ædificium. Omnipotens est artifex ædificii hujus. S. Ildefonsus Archie-Ep. Tolet. lib. de Virginit. B. V.

Æternitas Divinitas est. S. Ildefonsus ibid. c. 10.

Ager. Salve DEI ager amplissime; quem nullus alius locus, nisi tu sola, comprehendere potest. Chrysippus Presb. Jerosol. serm. de S. Maria DEI-para. B. Virgo est ager incultus: & tamen proferens spicam. S. Hesychius serm. de laudib. B. V.

Tu *Agonizatrix* pugnantium. S. Bonav. in suo Te Matrem DEI laudamus.

Altare propitiatorium. S. Germanus Patr. Constant. orat. in Nat. B. V. Gaude altare, in quo Agnus, vivificans spiritualiter omnem fructum, offertur. S. Germanus Archi-Ep. Constant. orat. in Beatam dormit. Est purum, immaculatumque altare; de quo sumptus vivificus ille carbunculus JESUS Christus. S. Methodius Ep. Patarens. in festo Purif. B. Virg.

Anchora firmissima. S. Joann. Damasc. or. 1. de dormit. B. V.

Ancilla. Hæc Ancilla est, & Mater; virgo, & cœlum. S. Proculus Archi-Ep. Constant. hom. de Nat. Dom.

Arbor mirè culta. S. Bonav. in psalterio minori, quinquagena 3. Arbor vitæ fructifera. Id. in Litaniis B. V.

Arca. Te Apostolorum agmen veram arcam Domini, ut quondam Sacerdotes typicam illam, humeris sublatam, atque in sepulchro conditam, per illud, velut per alterum Jordanem, ad veram promissionis terram, hoc est, ad supernam Jerusalem, transmiserunt. S. Joann. Damasc. orat. 1. de dormit. B. V. Hodierna die sacra, & viva DEI vivi arca in templo Domini conquiescit. Idem orat. 2. de Ass. B. V. Corpus B. Virginis est arca de lignis imputribilibus: quia caro MARIÆ nequaquam, ut credimus, putrefacta est; sed antè in cœlum delata. S. Bonavent. in Specul. B. V. lect. 2. Saltavit Propheta David antè arcam. 2. Reg. 6. Arcam autem quid, nisi S. MARIAM dixerimus? si quidem arca intrinsecus portabat Testamenti tabulas; MARIA autem ipsius Testamenti portavit hæredem. S. Ambros. serm. 80. Arca sanctuarii. S. German. Archi-Ep. orat. in Nativ. B. V. Arca vera. S. Ephr. tom. 3. de laud. B. V. Est Arca; quæ in montibus Sion post quadraginta dies requievit in purificatione. S. Methodius hom. in purif. B. V. Qualis venerationis cultus à nobis, qui minimi sumus, tibi debetur? Tibi, inquam, quæ verè DEI Legislatoris animata arca, Idem ibid. Arca, arca Noe latior longior, illustrior. Illa erat animalium arca; hæc autem arca vitæ: illa corruptibilium animalium; ista verò vitæ incorruptibilis: illa ipsum Noe, hæc verò ipsius Noe factorem portavit. S. Hesychius serm. 3. de laud. B. V. Arca sanctificationis tuæ, quæ est haud dubiè Virgo DEI-para. Si enim tu es gemma; meritò illa est arca. Id. ser. 2. de laud. V. Arca verè regia, arca pretiosissima, est Virgo DEI-para: Arca, quæ excepit totius sanctificationis thesaurum, Arca, non ea, in qua erant omnium animalium genera, quemadmodum in Arca Noe-Non ea, in qua erant tabula lapideæ - sed arca, cujus architectus & incola, Gubernator, & Mercator; Comes viæ & Dux; erat opifex omnium creaturarum. S. Andreas Hierosol. Archi-Ep. Cretensis orat. in Salutat. Angel. Salva sis nova gloriæ Arca; in qua DEI Spiritus delapsus quievit-Arca, in qua novæ sanctificatio gloriæ. Id. ibid. Venite, quæso, & videte: quoniam hodie translata est Arca Testamenti DEI ad superos. S. Ildefonsus serm. 1. de Ass. B. V. Est Arca, quam vidit Joannes Apoc. 11. Id. ibid.

Arcus. Figurata fuit per arcum; quem Dominus dedit Noemo. Gen. 9. S. Bonav. de laudib. B. V.

Armatura. Tu auxilium, armatura, exultatio, spes, & robur meum. S. Germanus Arch. Encomio in S. DEI-param.

Arvum. Hoc arvum invenit vitæ Princeps nostræ spica; in quo sine semine, & absque agricultura; supernaturaliter natus germinavit. S. Germanus Patr. orat. in Nat. B. V. Illud Divinum domicilium, illum minimè effossum refectionis fontem; illud inaratum cœlestis panis arvum - terræ penetralibus obrui minimè conveniebat. S. Joannes Damasc. orat. 2. de Ass. B. V. O arvum! ex quo naturæ colonus sine semine exortus est. Proclus Arch. Const. hom. de Nat. Domini. *Figurata fuit per arcam, quem Dominus dedit Noemo.*

Arx. *Murus, &c.* Quis te non admiretur? cùm sis nobis spes immutabilis, firma protectio, inconcussum profugium, vigilans tutela, salus perennis, auxilium stabile, murus inexpugnabilis, arx tuta, vallum undique monitum, valida auxilii turris. S. Germanus Arch. orat. in dormit. B. V. Arx sina sanctior: quam non fumus, non caligo, non procella, non terrorem incutiens ignis, contegit. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. B. V.

Ascensus. Ave porta cœlorum, & scala, ascensusque omnium. S. Ephr. 1. tom. 3. de laud. Virg.

Augustissima. Est nobilior, & nobilissima Virgo; honestior, & honestissima Virgo: augusta, & Augustissima Virgo. S. Ildefonsus ser. de Virginit. B. V. c. 1.

Aula. Regis virtutum Aula clarissima. Idem ibid. cap. 2. Est aula regia. Goffridus Abb. ser. 8. de B. V. Aula summæ Trinitatis. S. Bonav. in psalterio minori. B. V. Quinq. 1.

Aurora. Perpetuæ lucis aurora. Sanct. Bonavent. in Litan. B. V. Veri solis tu aurora. Idem ibid. Quinq. 2. Hæc dies est, in qua gloriosa Dei Genitrix quasi aurora processit. S. Ildefonsus ser. 2. de Assump. B. V. Jacob luctatur cum Angelo. Gen. 32. homo cum Deo. Sed certè adveniente aurora, adveniente Maria, pacificati sunt Angelus, & homo. Sanct. Bonavent. Spec. B. V. lect. 11. Tu processisti (in Conceptione) ut aurora lucida, & rubicunda: quia superatis originalibus peccatis in utero Matris, nata est lucida cognitione veritatis, & rubicunda amore virtutis. S. Bernardus ser. 2. sup. Salve.

Aurum. Virginis, instar auri purum erat corpus. S. Joannes Damasc. orat. 2. de Ass. B. V.

Baculus. Tu es baculus pauperum, & miserorum. S. Bonav. in psalt. B. V. ps. 132.

Balsamum. Cinnamomum significat humilitatem, balsamum gravitatem morum. S. Thom. in Ass. B. V.

Benedicta. O fœmina super fœminas benedicta! S. August. de Sanctis ser. 18. de Annunt. B. V. serm. 2. Mulierum prima benedictio. S. Bonav. in Litan. B. V. Sola tu verè benedicta es. S. Andreas Cret. orat. in Salutat. Angel. Ex immaculata, præbenedicta combenedicta, postbenedicta. Idiota in Contempl.

Bethlehem spiritualis. S. Germanus Arch. orat. in Nat. B. V.

Camera. O camera Fili Dei! ajunt sancti tres Reges apud S. Vinc. Ferr. ser. 3. de Nat. B. V.

Candelabrum. Quam Zacharias Vir divinissimus aureum ceu candelabrum septem vidit lychnis ornatum: nimirum septem illis donis Spiritus sancti clarum, & lucidum. Idem ibidem. O candelabrum Virgineum: quod involutos tenebris illustravit. O candelabrum Virgineum: de quo Propheta: *paravi lucernam Christo meo*. S. Epiphanius apud Raynaudum in Candelabro sancto sect. 1. c. 3.

Caput Virginum. S. Ildefons. serm. 4. de Ass. V. Quam Isaias Propheticis oculis conspicatus - & libri caput, idque sigillo consignatum manifestè appellavit. S. Andreas Cret. sup. Salutat. Angel.

Carbo. Benedictus carbo tam benedictam flammam producens. S. Bonav. Spec. B. V. lect. 15.

Castellum. Tu es Castellum, in quod JESUS intravit; habens turrim humilitatis, & murum Virginitatis. S. Bernardus ser. 4. sup. salve.

Castitas. B. Virgo est ipsa castitas. S. Bonavent. expos. 2. in ps. 118. cap. 2. v. 4.

Cathedra non inferior cathedra Cherubica. S. Hesychius de laud. V.

Cedrus exaltata. S. Bonavent. in psalt. Virg. Quinq. 2. Ut cedrus Libani quotidie in terris multiplicabitur. S. Ildefonsus ser. 1. de Ass. V.

Cella Dei. S. Bonav. in ps. Virg. Quinq. 2.

Charta Divinissima. S. Ephrem tom. 3. de laud. Virg.

Cherubim gloria. S. Germanus Patr. orat. in Nat. B. V.

Civitas. *Ipsa Civitas*. Apoc. 21. id est Maria, *aurum mundum* per charitatem: *simile vitro Mundo*, per castitatem. Splendor autem, (Christus) non solùm per integrum vitrum transit, sed etiam colorem per transeundum induit. S. Bonav. ser. 1. de Nativ. B. V. Dei civitas. S. Joann. Damasc. ser. 1. de dormit. B. V. Possunt hæc (ps. 45. *Fluminis impetus lætificat, Civitatem &c.*) referri ad B. V. quia ipsa est Civitas: in ipsa habitavit; ipsam fluminis impetus, scilicet Spiritus sanctus, lætificavit. S. Thom. in ps. 45.

Clavis regni cœlestis. S. Ephrem de laudib. Virg.

Clibanus. *Pones eos ut clibanum*. - Et significat uterum Virginis. Nam sicut clibano duo sunt, scilicet ignis, & panis; sic in utero Virginis, ignis, & panis. Ignis, spiritus sanctus; panis Christus. Panis in clibano. Levit. 2. Christus in Virginis utero. S. Bonav. in ps. 53.

Clypus Christi. Christus, quando debuit intrare campum hujus Mundi, ad bellandum pro nobis, posuit clypeum suum, scilicet Virginem Mariam per Incarnationem. S. Vincent. Ferr. ser. 1. de omnib. sanctis.

Cochlea. Virgo instar cochleæ naturaliter (hoc est, inquit Glossa, ex latere, verè, & realiter) peperit. S. Ephr. de Marganta pret.

Cœlum. Cœlo altior, imò latior, cœlo cœlorum. S. Ignatius M. E. ad B. Virgo. O felix Maria: & omni laude dignissima. O Virgo Dei Genitrix gloriosa. - Sed quid dicam pauper ingenio: cùm, de te quidquid dixero, minor laus est, quàm dignitas tua meretur. Si cœlum te vocem, altior es. S. August. in Append. serm. 83. Quia Sol existis (Christe) necessariò Virgo vocabitur cœlum. S. Hesychius serm. 2. de laud. B. Virg. Salve cœlum, Solis gloriæ cœleste tabernaculum. S. Andreas Cret. orat. in Salut. Angel. Cœlum, spirituale. S. Bonav. in ps. Quinq. 3. O beatum ventrem: qui vivum cœlum, cœli ipsis latius, peperit. S. Joannes Damasc. orat. 1. de Nat. B. V. Hodierna die Virgo illa immaculata, quæ cum terrenis affectionibus commune nihil habuit, in cœlestia tabernacula introducitur. Quis enim eam cœlum nuncupans à vero aberrat? Idem or. 2. ibid.

Columba. Tu es fidelissima illa columba Noe; quæ inter summum DEUM, & Mundum diluvio spirituali submersum, mediatrix fidelissima extitit. Corvus infidelis; columba fidelis fuit: sic & Eva infidelis. Idem ibid. lect. 9. Figurata fuit per columbam, quæ attulit ramum olivæ Noe, & filiis suis. S. Bonav. de laud. Laud. B. V. Virgo columbina. Idem in ps. Quinq. 2. Speciosa sicut columba. Idiota de Contempl. cap. 4. Columba impolluta. S Hesychius serm. 2. de laud. B. V. Hodierno die sacratissima columba, & simplex, atque innocens anima, - ex arca, hoc est, ex corpore, evolans pedibus suis requiem invenit. S. Joan. Damas. or. 2. de Ass. B. V.

Columna nubis. MARIA est nobis columna nubis: quia tanquam nubes protegit ab æstu Divinæ indignationis, ab æstu diabolicæ tentationis. Ps. 140. *Expandit nubem &c.* MARIA quoque columna ignis est; illuminans nos. - Quid faceremus - si tam luminosam columnam non haberemus? S. Bonavent. in Spec. B. V. lect. 3.

Complementum. Hæc universum Trinitatis complementum. S. Hesychius ser. 2. de laud. Virg.

Concha. Figurata fuit per concham rore impletam. Judic. 6. S. Bonavent. de laud. B. V. Est, (Christus) unico rore Spiritus sancti conceptus in concha, quæ est B. Virgo. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. B. V. Commoveatur Mundi mare: in ipso enim concha gignitur; quæ cœlitus ex Divinitatis fulgetro in utero concipiet, & Christum ingentis pretii unionem pariet. Id. ibid.

Consolatrix. Mæstorum consolatio. S. Ephr. de laud. B. V. Ave fons gratiæ, & totius consolationis. Id. ibid. Miserorum pia consolatio. S. Bonavent. in Litan. Terra dicebat ad eam: mane nobiscum ò nostra consolatio, unicumque in terra solatium. S. Joan. Damasc. or. 2. de Ass. V.

Corona anni. Hujus anni, benedicti, ps. 64., corona est benedicta Virgo MARIA. Ipsa certè est corona omnium dierum hujus anni: quia ipsa est corona omnium Sanctorum cœli. Corona enim super caput poni solet: sic MARIA; quasi super capita omnium sanctorum locata est. S. Bonav. in Spec. B. V. lect. 14. Gratiarum corona. S. Germanus Arch. orat. de Nat. V. Corona, & gaudium S. Ephr. de laud. V.

Correctio primigenæ Matris Evæ, S. Joan. Damasc. orat. 1. de laud. V.

Dapifera deliciarum DEI. S. Bonavent. in Litan.

Datrix vitæ. Ave Virgo vitæ datrix; ad te dives Imperatrix, clamo pauper. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 3. Honorum, & opum donatrix. S. Joan. Damasc. or. 1. de dormit. Virg.

Decus. Decus Aaron. S. Ephr. de laud. V. Ave Virgo Mundi decus. S. Bonavent. in psalt. min. Quinq. 1. Decus puellarum. Id. ibid. Quinq. 2. Hæc Virginitatis illibatæ - decus, & ornamentum. Proclus de Nativ. Dom. Decus mulierum. S. Ildefonsus serm. 1. de Ass. V. Parentum decus. S. Joann. Damasc. orat. 1. de Nat. V. Meritò Te beatam prædicant omnes generationes, ut eximium humani generis decus. S. Joan. Damasc. orat. de Nat. B. V. Omnis creaturæ decus. Id. orat. 1. de dormit. Virg.

Deserta terra. B. Virgo dicitur deserta propter asperitatem vitæ: & invia: quia nullus homo transivit per eam. S. Vinc. Ferr. serm. 2. de Nat. B. V.

Diadema. Salve pulchritudinis diadema. S. Hermanus Arch. orat. in Nat. V.

Dies festa. S. Bonavent. in psalt. min. Quinq. 3. *Dies*, id est, Gabriel, *eructat verbum diei*, id est, Virgini beatæ proponit verbum Salvatoris, Sed *nox*, id est, diabolus, *indicat scientiam noctis*, id est, Evæ. Gen. 3. *Eritis sicut Dii, scientes bonum, & malum*. S. Thom. in ps. 18.

Dioptra. Salve dioptra perspectiva. S. Andreas Cret. orat. in salut. Angel.

Directio itineris mei. S. Germanus Arch. Encom. in B. Deip.

Diversorium. Ave peccatorum refugium, atque diversorium. S Ephr. de laud. V.

Divitiæ mendicitatis meæ. S. Germanus Arch. ibid.

Doctrix Apostolorum, & Evangelistarum. S. Bonav. Lum. Eccl. serm. 9. Doctrix est Sapientiæ DEI. Idiota in contempl. de B. V. cap. 1. Doctrix fuisti Doctorum, & magistra Apostolorum. Idem ib. c. 3.

Domicilium. Denique quid aliud, quàm DEI domicilium? S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. Virg.

Domi-

Domina. Domina mortalium omnium. S. Germanus Arch. Encom. in S. Deip. O Domina mea sola, quæ sola mihi ex Deo solatium. Idem ibid. Ita, ita, Domina mea - da mihi filii tui donis frui: nè expectatione mea frauder, Domina purissima. Idem ibid. Domina nostra gloriosissima, eademque optima, ac præcellentissima; sublimior cœlestibus, candidior solis radiis - honoratio Cherubim. S. Ephr. de laud. V. Imperatrix, & Mundi Domina. S. Bon. in Corona B. V. Est omnium Sanctorum Domina. Goffridus ser. 8. de B. V.

Domus. Domus sapientiæ est B. Virgo. Columnæ septem sunt, fides Trinitatis, & quatuor Cardinales. Prov. 9. S. Bernardus serm. 9. inter Parvos. Dominus Domini. S. Ildefonsus l. de Virginit. B. V. c. 1. Hæc in Ezechiele c 44. domus Dei. Idem ibid. c. 3. Instar olivæ fructiferæ virtutum omnium domicilium efficitur. S. Joan. Damasc. orthod. fid. l. 4. c. 15. Digna Deo. V. Maria, domus Domini appellatur. Goffridus serm. 4. de Nat. Dom. *Sapientia ædificavit sibi Domum*, id est, Te Virginem Mariam; ut in te habitaret per humanæ naturæ assumptionem. Idiota de Contempl. B. V. c. 4. Domus Dei cypressina. S. Bonav. in Litan.

Domum est omni reprehensione vacans. S. Germanus Arch. Encom. in S. Deipar. Hunc ades maximè novum Dei donum. Id. ib. Ave - salutare donarium. S. Germanus Patr. orat. in Nativ. B. V.

Dulcedo. Joachim, & Anna, tanquam spirituales montes dulcedinem stillabant. S. Joan. Damas. or. 1. de Nat. V.

Ecclesia. Maria Ecclesiam significat: quæ cùm sit desponsata Christo, Virgo nos de Spiritu sancto concepit, Virgo etiam parturit. S. Isidorus in Allegor. novi Testam.

Exaltatio. Tu exaltatio exaltationum. S. Germanus Arch. Excom. in S. Deip.

Excellentissima. Fuit omnium fœminarum virtutibus excellentissima. S. Justinus M. & Philosophus ad Orthodoxos responf. 136. Est excellentissima, & piissima Mater. Goffridus s. 8. de B. V. Est excellentissima - piissima, ac misericordissima S. Ildefonsus ser. 7. de Assumpt.

Excusatrix culparum. S. Bonav. in laude B. V.

Exemplum. Salus orbis, & exemplum. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 1.

Exultatio ægrotantium. S. Ephr. de laud. V.

Fastigium omnium Virginum. S. Ildefonsus ser. 1. de Ass. V.

Favus. Ave Virgo, favus mellis. S. Bonavent. in ps. min. Quinq. 1.

Fenestra. Facta est Maria fenestra cœli. S. August. s. 24. in Appendice. De tempore 11. De Nat. Dom. 7. Cœli fenestra crystallina S. Bonav. in Litan.

Ferculum. Ferculum. Cant. 3. S. Germanus Patr. or. in Nat. V. Est ferculum Salomonis. S. Thom. ser. 1. in Annunt. V.

Fermentum. Salve sanctum Dei fermentum: quo tota humani generis massa conspersa est: & ex unico Christi Corpore ceu panis factus in unum coiit incredibilis concretio. Sanct. Andreas Cret. orat. in Salut. Angelic. Tu fermentum redintegrationis Adam. S. Germanus Arch. in beatam dormit. V. Maria hujus fermenti. Luc. 13. imolet typum - dum de supernis suscipit fermentum Verbi. S. Chrysol. ser. 99.

Filia. O Domina: vos estis illa Filia, de qua dicit Dominus Gen. 3. *Inimicitias ponam inter te, &c.* Ajunt Adam, & Eva, apud S. Vincent. Ferr. ser. 2. Nativ. Dom. O David Filia: ò benignissima: ait S. Simeon apud S. Methodium hom. in Purif. B. V. Filia Jerusalem esse canitur. S. Ildefonsus ser. 1. de Ass. V. O pulcherrima, & suavissima Filiola. S. Joan. Damasc. or. 1. Nat. V.

Finis. Huc ades finis ipsius consiliorum. S. Germanus Arch. Encom. in S. Deip. Ave Virgo finis iræ. S. Bonavent. in ps. min. Quinq. 1.

Firmamentum. Firmamentum in terra demissorum. Idem ibid. *Firmamentum virtutis Dei*. Psal. 150. est Maria. Sanct. Vincent. Ferr. serm. de omn. sanct. Nunquam fuit Sanctus, vel Sancta, qui non fuit motus per veniale, vel prostratus per mortale; excepta B. Virgine: ideo columna est, & firmamentum. Idem. ibid. Tu es totius religionis mirabile firmamentum. S. Bonavent. in ps. B. V. ps. 17.

Flos, & decus virginalis. S. Bonavent. in Lit. Ave flos regalis. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 1.

Flumen Sapientiæ S. Bonav. in Litan.

Fons. Fons ille signatus. S. August. serm. 83. in Appendice. Deinde transeundum ad fontem, qui est in medio paradisi, id est, B. Virginem; quæ inundat plenissimè fluminibus gratiæ, & gloriæ. S. Thom. in 19. Apoc. Ave Fons gratiæ, & totius consolationis. S. Ephr. de laud. Virgo Fons misericordiæ. S. Bonavent. in Litan. Salve Filii erga genus humanum Fons propensionis. S. Methodius hom. de Purif. B. V. Vocavit te fontem signatum is, qui ex te ortus est Sponsus. S. Hesychius ser. 2. de laud. V. Ave Fons lucis omnem hominem illuminantis. Chrysippus serm. de S. Maria Deip. Figurata fuit per fontem, de quo Gen. 2. 6. S. Bonav. de laude Virg. Fons, ex quo vita orta est. Est lætitiæ Fons. Joan. Damasc. or. 2. de Ass. V. Deliciarum Fons justitiæ. Ildefonsus ser. 1. de Ass. V. Fons universo orbi medicinam afferens. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. V. Mariam Fons justitiæ. Idem orat. 1. de dormit. Virg.

Forceps carbunculi illius purgatorii. S. Methodius in Purif.

Forma. Si formam Dei appello, digna existis. S. Aug. s. 83. in Appendice, Ave Virgo forma morum. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 1.

Formidabilis rebellibus Angelis. S. Joannes Damasc. or. 1. de Nat. B. V.

Fundamentum. Sublimitatis inexplicabilis Divinum facta es fundamentum. Sanct. Germanus Arch. orat. in beata dormit. V.

Gaudium. Tu Virginum gaudium. S. Ephr. de laud. V. Salve Spes immensi gaudii Genetrix. S. Andreas Cret. or. in Salut. Angelic.

Gloria. Dicebant Prophetæ: *Tu gloria Jerusalem &c.* Ajunt tres Reges apud S. Vinc. Ferr. ser. 3. de Nat. V. Tu Sacerdotum gloria. S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. V. Gloria luti nostri. S. Hesychium serm. 2. de laud. V. Gloria Prophetarum. S. Ephr. de laud. V. Tu Virginum gloria, corona, & gaudium. Idem ibid.

Gutta Spiritus sancti. Sanct. Germanus Patr. orat. in Nat. B. V.

Habitaculum DEI. S. Methodius in Purif. B. V. Habitaculum Spiritus sancti. S. Tho. ser. 1. de B. V. Est inter Dominicales D. 4. Quadrag. Est virginalis habitatio Dei, Regis virtutum Aula clarissima; mansio Imperatoris cœlestium; locus gloriosus Dei. S. Hesychius de Virginit. B. V. c. 2.

Honor Martyrum. S. Ephr. de laud. V.

Hortus. Hortus non deficiens. S. Germanus Arch. or. in beat. dormit. V. Vocavit te hortum conclusum Is, qui ex te ortus est Sponsus. S. Hesychius ser. 2. de laud. V. Ave quæ es hortus Patris. Chrysippus serm. de Maria Deipara. Cor B. Virginis non fuit sentina diaboli, non fuit sepulchrum vitii; imò fuit hortus, & paradisus Spiritus sancti. S. Bonav. Spec. B. V. cap. 2.

Hydria. Figurata est Maria, in nova hydria, salutare in se sal continente. S. Methodius hom. de Purif. B. V.

Hymnodia. Ave canticum Cherubim, & Seraphim, & hymnodia Angelorum. S. Ephr. de laud. V.

Janua. Janua cœli. S. Ildefonsus. serm. 1. de laud. V. Idem ibid. serm. 4.

Illuminatrix. Maria Illuminatrix, sive Stella maris: genuit enim lumen Mundi. S. Thom. Opusc. 11. in Salut. Angel.

Immaculata. Est immaculata. S. Ildefonsus de Virginit. B. V. c. 12. Hodie (in Assumpt.) meruit audire. *Surge, veni proxima mea, Sponsa mea, columba mea, Immaculata mea*. S. Ildefonsus ser. 1. de Ass. Virg. Ipse sanctam in sancta, immaculatam in immaculata Matre animam suscepit. Goffridus serm. 3. de Nat. Dom. Quoniam autem modò, ò immaculata, morti obnoxia efficieris? Tu inquam vitæ pons, & cœli scala? S. Joannes Damasc. or. 2. de Ass. B. V. Hæc est illa certè bona mulier, cujus mentionem Dominus faciebat. Genes. 3. *Inimicitias ponam, &c.* - Verè beata Maria diaboli caput contrivit: quæ in se principalem ejus suggestionem penitus extinxit. Semen B. Mariæ Christus - semen diaboli, vitia sunt universa Goffridus ser. 3. de Nat. Dom. Fecit summus artifex, in ostentationem pleniorem artis suæ, speculum unum, clarissimo clarius, Seraphim tersius, & purius; & tantæ puritatis; ut purius intelligi non posset, nisi Deus esset: personam scilicet gloriosissimæ Virginis. De cujus speculi formatione Bernardus: hanc, Domine, fecisti imaginem bonitatis tuæ. S. Thom. Opusc. 16. de dilect. Deip. 1. c. 27. in fine. *Tota pulchra es*, Virgo gloriosissima: non in parte, sed in totu: *& macula* sive mortalis, sive venialis, sive originalis, *non est in Te*; nec unquam fecit, nec etit. Idiota Contempl. de B. V. c. 2. Fuisti vas innocentiæ purissimæ sine macula, & labe. - Invenisti Virgo Maria gratiam cœlestem: quia fuerunt in Te ab originis labe præservatio, Angelica salutatio, Spiritus sancti superventio, & Filii Dei conceptio. Id. ibidem c. 6. Est puerum, immaculatumque altare; de quo sumptus ille vivificus carbunculus Jesus Christus. S. Methodius hom. in Purif. B. V. Vestis absque macula ejus, qui *induit lumen sicut vestimentum*. Idem ibidem Est pura, & immaculata Vigo. S. Ephr. in Threnis B. V. Quantus dolor est, Te immaculata privari. S. Germanus Arch or. in beat. dormit. Animam meam tibi charam accipe; quàm à peccati labe pura servasti. Ait B. Virgo apud S. Joan. Damasc. orat. 2. de Ass. V. *Beatus qui inventus est sine macula*. Eccl. 31. Sed in Christo, & in Virgine Maria, nulla omnino macula fuit. S. Thoma in psal. 14. Via est Christi Virgo beata. Ps. 67. *In mare via tua*. Hæc est impolluta. Idem in ps. 17. B. V. Corpus est immaculatum. S. Ildefonsus serm. 1. de Nat. B. V. Immaculata conservata es in Dei Sponsam. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. B. V. Est prorsus immaculata puella. Idem orat. 1. de dormit. B. V. Ad hunc paradisum serpens aditum non habuit. Id. ib. Hodierna die Virgo immaculata, quæ cum terrenis

renis affectionibus commune nihil habuit - in cœlestia tabernacula introducitur. Id. ib.

Imperatrix. Est laudabilis, & universalis Imperatrix Angelorum, & hominum. Goffridus ser. 8. de B. V.

Infans. Donata à DEO infans. S. Joann. Damasc. or. de Nat. V.

Jus. Cœlorum Rex est possessor Juris istius. S. Ildefonsus l. de Virginit. B. V. c. 2.

Lacus. Desiderii David in Bethlehem ille vivificus lacus; ex quo poculum immortalitatis scaturivit. S. Method. hom. de Purif. B. Virg.

Lætitia. Omnium lætitia, ac plena animi oblectatio. S. Germanus Arch. Encom. in S. Deip. Lætitia Sanctorum. Sanct. Ephrem de laud. V. Tu Mundi lætitia. Id. ibid. Salve in æternum indefinens nostra lætitia. S. Methodius hom. de Purif. B. V.

Lampas. Tenebrosæ meæ animæ splendidissima lampas. S. Germanus Arch. Encom. in S. Deip.

Laterna. Laterna crystalli de sepulchra, & clara; sed si intus mittatur lucerna accensa, pulchrior erit, & clarior. Idem de Virg. MARIA. Cogitate ejus corpus pulchrum, & mundum ad instar laternæ: & lucerna intus illuminans totum Mundum est Filius DEI. S. Vinc. Ferr. in Vigil. Nat. Dom.

Liber. Is. 29. S. Germanus Patr. or. in Nat. V. Novus liber, in quo inenarrabili modo DEUS, Verbum, citra omnem manus operationem inscriptus est. S. Joan. Damasc. or. 2. de Ass. V. Hodierno die DEUS novum librum condidit. Idem or. 1. de Nat. V.

Lignum. Ave lignum vitæ. S. Ephr. de laud. V. Figurata per lignum vitæ. Gen. 2. S. Bonav. de laud. V. Ave Virgo vitæ lignum. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 1. *Tanquam lignum plantatum secus decursus aquarum*, tanquam lignum vitæ, quod fructum suum dedit, hoc est, DEUM Incarnatum, atque omnium vitam. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. V. O verè lignum vitæ; quod solum fuit dignum portare fructum salutis. S. Bernardus ser. 2. de Adv. Domini.

Lilium. O Lilium inter spinas, ex nobilissima, & maximè regia radice ortum. Id. ib. Est Lilium inter spinas. S. Ildefonsus ser. 1. de Ass. V. Ave Lilium convallium S. Ephr. de laud. V. Ave cœleste Lilium. S. Bonav. de laud. V.

Limen supernum cœlestium arcanorum. S. Germanus Patr. or. in Nat. B. V.

Locus. Gen. 28. S. Germanus Patr. or. in Nat. V. Quam Isajas Propheticis oculis conspicatus - locum visionum appellavit S. Andreas Cret. in Salut. Angel. Locus gloriosus DEI. S. Ildefonsus de Virginit. c. 1.

Lucerna. Lucerna, quæ à se ipsa jugiter ardeat. S. Helychius serm. 2. de laud. Virg. Lucerna clarissima. S. Ephr. de laud. V. Lucerna septula, & toties ardens donorum septem candelabrum. Lucerna inextinguibilis luminis omnia collustrantis. S. Germanus Arch. or. in beat. dormit.

Lucifera Virgo. S. Ephr. de laud. V.

Lumen. Lux. Ave Virgo Mundi lumen. Ave Virgo lux astrorum. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 1. O lux Gentium. S. Ildefonsus ser. 6. de Ass. V. Lux Justorum. Id. ib. Quinq. 3. Ave lux splendidissima. S. Ephr. de laud. V. Splendor, & lux Orientalis. S. Bonav. in Litan.

Luna. Ave tota dealbata Virgo, cui comparata Luna nigra reputatur, Sol cum Stellis obscuratur. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 3.

Magisterium. Virginitas, & vita B. MARIÆ, fuit Magisterium valde eximium probitatis. S. Ildefonsus serm. 3. de Ass. B. V.

Magistra. Doctrix fuisti Doctorum, & Magistra Apostolorum. Idiota de Contempl. B. V. c. 3.

Malacia perturbatorum. S. Germanus Patr. orat. in beat. dormit.

Mamilla parvulorum. S. Bonav. in Litan.

Mansio Divinitatis. S. Ildefonsus de Virginit. V. c. 2.

Mare. Origo fontium, & fluminum, mare: virtutum auctrix, & scientiarum scientia Sanctarum MARIA. MARIA est mare diabolum submergendo. Sanct. Bonav. Spec. B. V. Iect. 3.

Margarita. Pretiosissima regni margarita. S. Method. hom. de Purif. B. V.

Martyr. Habuit meritum Martyris, mortem Crucis, cum Filio patiendo. S. Thom. serm. in Ass. B. Virg. MARIA, quia mente passa, plus quàm martyr fuit. S. Hieron. apud S. Bonavent. l. 1. pharetræ cap. 5. Cùm videret Dominum pendentem, etiam plus quàm martyr fuit. S. Ildefonsus serm. 2. de Ass. V.

Mater. Astitit Regina à dextris. Ps. 44. Potest exponi totum hoc de B. Virgine: quia Regina, & Mater Regis est; quæ astat super omnes choros *in vestitu deaurato*, id est, deaurata Divinitate. Non quòd sit DEUS; sed quia est Mater DEI. S. Thom. in psal. 44. Beat. Virgo fuit Sponsa Patris, & Mater Filii, & habitaculum Spiritus sancti; juxta illud: Salve Mater pietatis, & totius Trinitatis nobile triclinium. Sanct. Thom. serm. 1. de B. V. Est inter Dominicales D. 4. Quadrag. Verè bona MARIA peperit Christum, & in Christo peperit Christianos. Est itaque Mater Christi, Mater Christianorum. Si Mater Christi, Mater Christianorum est; patet profectò, quia fratres sunt Christus, & Christiani. Goffridus serm. 7. de Purif. B. V. Est dulcissima Mater. Idem serm 8. de B. Virg. Est excellentissima, & piissima Mater. Idem ibidem. Mater lucis. S. Hesychius serm. 1. de laud. Virg. Ave Mater Orphanorum. S. Bonavent. in psalt. min. Quinq. 1. Novi Mater Adam. Mater pietatis. Idem ibid. Quinq. 3. Si Matrem Gentium dico, præcedis. S. Aug. serm. in Append. 83. Ave Mater humilium. S. Bonav. in laud. B. V.

Mediatrix. Salve Legis, atque gratiæ Mediatrix. S. Germanus Arch. orat. in Nat. V. Ave DEI, & hominum, Mediatrix optima. S. Ephr. de laud. V. Est Mediatrix DEI, & hominum. S. Bonav. in laude B. V.

Medicina. Insanabilium vulnerum meorum medicina. Sanct. Germanus Arch. Encom in Deip. Mundi medicina. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 1. Ego morbo corruptis medicina. S. Joannes Damasc. or. 2. de Ass. V. Gaude pharmacum, ex omni pectore dolorem propulsans. Idem ibid. Nulla tam gravis est peccati plaga, cujus non sit, si ipsa voluerit, medicina. Goffridus serm. 8. de B. V. Ægrotantibus medicina. S. Joann. Damasc. or. 1. de dormit. V.

Mensa. B. Virgo est mensa propositionis duodecim panium. Duodecim panes sunt duodecim fructus Spiritus Sancti. Gal. 5. S. Bernardus ser. 4. sup. Salve. Divina mensa. S. Germanus Arch. or. in beat. dormit.

Miraculum omnium miraculorum maximè novum. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. B. V. Ave præstantissimum universi orbis terræ miraculum. S. Ephr. de laud. B. V.

Mons. Quam montem magnum Daniel vidit; ac montem obumbrantem Abacuc, Montem præterea DEI montem pinguem; montem quoque jucundum: montem inquam, quem DEO inhabitare placuit; quem Propater tuus (David) & Rex, Divino Afflatus spiritu cecinit, &c. S. Andreas orat. de Salut. Angel. Salve mons fumigans. S. Germanus Arch. or. in Nat. B. V. Salve. S. Spiritus mons inumbrate. S. Methodius hom. de Purif. B. V. Ave mons, unde lapis angularis abscissus est sine manibus. S. Chrysippus ser. de S. Deip. Sola tu verè benedicta es; quam montem magnum Vir ille desiderabilis Daniel vidit. S. Andreas Cret. orat. in Salut. Angel. Tu mons ille non incisus. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 3. *Mons DEI, mons pinguis &c.* S. Joan. Damasc. or. de B. V. Potest hujus montis nomine. 1. Reg. 1. Beatissima Virgo MARIA, DEI Genitrix designari. Mons quippe fuit; quæ omnem electæ creaturæ altitudinem electionis suæ dignitate transcendit - *Mons in vertice montium fuit*. Is. 2. quia altitudo MARIÆ super omnes Sanctos refulsit. - Vir igitur de Ramatha Sophim factus est de monte Ephraim: quia qui per Divinitatis suæ potentiam Angelos condidit; de carne præcelso Virginis formam suscepit humanitatis. Sanct. Gregor. lib. 1. cap. 1. in 1. Reg.

Mulier. Hæc est certè illa bona mulier, cujus mentionem Dominus faciebat. Gen. 3. *ponam inimicitias, &c.* Goffridus serm. 3. de Nat. Dom.

Nauta. Ave Virgo nauta Mundo. S. Bonav. in ps. min. Quinquag. 3.

Norma castitatis. Id. ib. Quinq. 1.

Noemi. Ruth. 1. pulchra, & amara, signat MARIAM: pulchram per Spiritus Sancti sanctificationem; amaram verò per Filii sui passionem. S. Bonav. in Spec. B. V. lect. 3.

Nubes. Nubes erat secundùm hæreditatem Evæ; levis erat secundùm Virginitatis integritatem. Levis erat; quæ non homini quærebat placere, sed DEO. S. Ambros. ser. 5. in ps. 118. Ave nubes pluviæ, potum animi Sanctorum exhibentis. Sanct. Chrysippus serm. de S. Deip. Ave nubes pluvialis. S. Bonaventura in psalt. min. Quinq. 2. Hæc verè levis illa nubes, quæ super Seraphim sedentem in corpore suo gestavit. Proclus hom. de Nat. Dom. Nota super illo verbo: *super nubem*; quia est quadruplex nubes. 1. Assumptæ carnis. Job 38. *Ubi eras, cùm ponerem nubem vestimentum ejus &c.* 2. Est virginalis ventris. 3. Reg. 18. *Ecce nubecula parva ascendebat de mari*. 3. Est devotæ mentis Psal. 65. *Magnificentia ejus in nubibus*. 4. Judiciariæ sedis. Ps. 67. *Nubes, & caligo, in circuitu ejus*. S. Thom. in 19. Is. Nota item super illo verbo: *nubem levem*. Quia prima dicitur levis, propter eminentiam dignitatis, Dan. 7. *Ecce in nubibus, &c.* Secunda dicitur levis, propter virginitatis puritatem. Apoc. 14. *Et ecce nubem candidam; & super nubem, sedentem similem Filio hominis*. Tertia dicitur levis, propter obedientiæ velocitatem. Is. 60. *Qui sunt isti, qui ut nubes volant?* Quarta dicitur levis, propter executionis facilitatem. Eccl. 43. *In magnitudine sua posuit nubes*. S. Thom. in 19. Is.

Obededom. Hujus, 2. Reg. 6. domus fuit MARIA. S. Bonav. in Spec. B. V. c. 14.

Oblectatio. Angelis lætitia, Patriarchis sempiterna oblectatio. Joan. Damasc. or. 1. de dormit. V. Tu, quæ es omnium - lætitia,

titia, ac plena animi oblectatio. S. Germanus Arch. Encom. in Deip.

Obliteratio. Gaude unica mœroris obliteratio. S. Joan. Damasc. or. 1. de Ass. V.

Officina. Hæc unitarum inter se naturarum officina. Proclus hom. de Nat. Dom. Est officina miraculorum, ac fœderum. S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. B. V.

Oliva. Tanquam *Oliva fructifera in domo DEI*. S. Joan. Damasc. or. de Nat. B. V. Floret ut *Oliva speciosa in campis*, & fructificat in domo DEI in æternum. S. Ildefonsus ser. 1. de Ass. B. V. illam perpetuò vernantem, ac pulchrum fructum proferentem, olei spiritualis olivam, terræ penetralibus obrui minimè conveniebat. S. Joan. Damasc. or. 2. de Ass. V. Instar olivæ fructiferæ virtutum omnium domicilium efficitur. Idem Orthod. fid. l. 4. c. 15. Ave Virgo primitiva, Virgo verax ut oliva, quæ Divini germen floris attulisti nostris oris. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 1.

Opus. Opus DEI digitorum. S. Bonav. ib. Quinq. 1. Speciale opus DEI. Idiota in Cant. B. V. c. 4. Opus redemptionis nostræ. S. Ildefonsus de Virginit. B. V. c. 12.

Oratio. Ave pulchra hymnigraphorum omnium oratio. S. Ephr. de laud. V.

Organum. Salve lætitiæ organum. S. Andreas Cret. orat. in Salut. Angel.

Oriens. Ave solis ortus, qui nullum ferre potest occasum. Chrysippus ser. de S. Deip. Quam Ezechiel verum solis ortum proclamavit. S. Andreas or. in Salut. Angel.

Palatium. B. Virgo, est DEI palatium. S. Bonav. in ps. B. V. ps. 17. Salve consecratum Regis palatium. S. Andreas Cret. orat. in Salut. Angel. Oportebat prius palatium parari; atque ita Regem adesse. S. Joannes Damasc. or. 3. de Nat. V.

Palma. Virgo palmæ coæquata, premens arce dignitatis cuncta ligna voluptatis. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 2. Exaltatur ut palma. S. Ildefonsus S. 1. de Ass. V.

Palmes. Ave palmes vitis veræ. S. Bonav. in ps. min. Quinquag. 3.

Panegyris. Hæc salutaris reconciliationis panegyris. Proclus hom. de Nat. V.

Paradisus. Verè paradisus DEI fuit in benedictionibus multiplicium deliciarum spiritualium. S. Bonavent. in Spec. B. V. lect. 5. Tu paradisi janua. S. Bonav. in suo: Te Matrem DEI laudamus. Vividi salutis nostræ ligni paradisus; qui ipsum horti Eden colonum Christum inquam, intrà te habes. Qui fluminis instar vivi uterum tuum egressus, quatuor velut initiis per evangelium suum faciem orbis irrigavit. Sanct. Andreas Cret. orat. de Sal. Angel. Ave paradise deliciarum. S. Ephr. de laud. V. Paradisus immortalitatis. S. Hesychius ser. 2. de laud. Virg. Figurata fuit per paradisum rigatum fluvio voluptatis. Gen. 2. S. Bonav. de laude B. V. Tu cœlestis paradisus. Idem in psalt. min. Quinq. 3. Hæc spiritualis secundi Adam paradisus. Proclus hom. de Nat. Dom. Hodierno die Eden spiritualem novi Adami paradisum suscepit. - Ad hunc paradisum serpens aditum non habuit. S. Joan. Damasc. orat. 2. de dormit. B. V.

Parens. Nobis bonorum omnium causa, & parens extitisti. S. Joan Damasc. or. 1. de dormit. V. Ave omnium parens. S. Ephr. de laud. V. Tu es veræ ipsius vitæ parens. S. Germanus Arch. orat. in beat. dormit. V.

Patrocinium. Tu quæ es omnium patrocinium. Id. Encom. in Deip. Patrocinium inconcussum. Idem orat. in beat. dormit. B. V.

Pelagus. Gaude inexhaustum gaudii pelagus. S. Joann. Damasc. orat. 2. de Ass. B. V. Gratiarum pelagus. S. Joann. Damasc. orat. 1. de Nat. V.

Perfectio. Huc ades perfectio Divinarum ordinationum, ait Zacharias trimulam in templo præsentatam suscipiens, apud S. Germanum Arch. Encom. in Deip.

Perfugium. Hæc DEIpara est MARIA Christianorum omnium perfugium. S. Germanus Patr. orat. in Nat. B. V. Ave perfugium in Jerosolymis. S. Ephr. de laud. V.

Petra. Petra durissima contra inimicum. S. Bonavent. in Litan. B. Virgo Figurata fuit in petra, de qua fluxit aqua Mundum reficiens. S. Simeon apud S. Methodium hom. in Purif. B. V. Nota super illo verbo, *de petra deserti*. Quia B. V. dicitur petra. 1. propter gratiæ firmitatem. 2. Propter continentiæ frigiditatem. S. Thom. in Is. 16. 3. Propter fructus ubertatem. Job 39. *Petra fundebat rivos olei*. Id. ib.

Pignus. Saluto te MARIA, dulcissimum Annæ pignus. S. Joann. Damasc. orat. 1. de Nat. V.

Pincerna. Deliciarum DEI dapifera, cœlestis curiæ pincerna. S. Bonaventur. in Litan. stilla nobis guttam suavitatis tuæ: quia tu es pincerna gratiæ dulcoris. S. Bonav. in ps. B. V. psal. 55. Non causamur de vino, in quo est luxuria. Illud quærimus, de quo Propheta Zacharias capit. 9. *quid germinat Virgines*. Hæum pincerna Tu. - Calix in manu tua vini meri; in manu tua, in potestate tua; vini meri, amoris Divini. Dic pro nobis Filio: *Vinum non habent*. Joann. 2. Calix hujus vini. inebriat, calefacit, acuit; audaces facit & fortes, obliviosos, discretos, somnolentos. Inebriat amor DEI ad contemptum Mundi. &c. Sanct. Bernardus serm. 4. sup. Salve Regina.

Plenitudo. Ingreditur huc, plenitudo meæ Prophetiæ. Zacharias ut antè in *Perfugio*.

Pons. Tu vitæ pons. S. Joann. Damasc. de Ass. V. orat. 2. Hæc sola pons est, per quam DEUS ad homines descendit. Proclus hom. de Nat. Dom.

Porta. Porta in domo Domini clausa, Virgo est Maria, semper intacta. S. Ildefonsus serm. 6. de Ass. Virg. Hodierno die ad Orientem porta extructa est; per quam Christus ingredietur. S. Joann. Damasc. orat. 1. de Nativ. V. Beat. Virgo est vitæ porta. S. Joann. Damasc. orat. de Nativ. Virg. Porta. Ezech. 44. Idem orat. 1. de dormit. V. En (Portam, Ezech. 44.) evidens demonstratio Sacræ Deiparæ Virginis Mariæ. Proclus hom. de Nativ. Dom. Porta domus Dei. S. Ildefonsus de Virginit B. Virg. capit. 2. Hodie hortus conclusus ex illa porta præcessit; & in illam, & per illam fons manavit signatus; de quo Propheta dicit Ezech. 44. *est Porta, &c.* Hæc porta templi, & templum Domini est Maria beatissima, & incomparabilis Virgo. Goffridus serm. 4. de Nativ. Dom. Stella maris, cœli porta; ex qua Mundo lux est orta. Idem Opuscul. 17. Alius te appellavit portam clausam in oriente sitam. Sanct. Hesychius serm. 2. de laud. Virg. Ave porta clausa soli Regi aperta. Chrysippus serm. de B. M. D. Ave Porta cælorum. S. Ephr. de laud. Virg. Paradisi porta pervia. S. Bonaventur. in Litan. Porta in domo DEI clausa. S. August. serm. 83. in Append. Hæc porta clausa. Ezech. 44., ut Solis radius intrat innoxius fenestram vitream; sic Dei Filius, immò subtiliùs, aulam virgineam. S Bonavent. in ps. 71. Quæ est illa porta Sanctuarii? Ezech. 44. Nonne est hæc porta Moria? per quam in hunc Mundum Redemptor intravit. S. Ambr. l. 2. Comment. in Evang. S. Lucæ.

Portus, Portus tempestate jactatorum. S. Germanus Arch. orat. in beat. dormit. Tu Portus naufragantium tutissimus. S. Ephr. de laud. V. Tempestate jactatis portus. S. Joann. Damasc. orat. 1. de dormit. V.

Possessio Dei. S. Ildefonsus de Virginit. B. V. c. 2.

Potentia. Debilitatis meæ potentia. S. Germanus Arch. Encom. in Deip

Præcentrix. Lætabitur B. V. Maria, præcentrix in choro cœlesti. S. Thom. de Sacr. Alt. c. 15.

Præconium Apostolorum. S. Ephr. de laud. V.

Præsium patens. Id. ib.

Præses. O Virgo intemerata, & pia auxiliatrix. idem. ibid.

Præsidium. Dulce conversorum solamen, atque præsidium. S. Ephr. de laud. V. Omnium Christianorum firmum præsidium. S. Bonav. in Litan.

Pratum. Ave, quæ es pratum totius fragrantiæ. S. Spiritus S. Chrysippus serm. de S. Deip.

Pretium. Tu es pretium pretiorum; Tu præmium præmiorum. S. Germanus Arch. Encom. in Deip.

Primipila. Tu fuisti - Virginitatis primipila. Idiota in Contempl. c. 6.

Primitiva Virginum. S. Bonav. in Spec. B. V. lect. 2. Ave Virgo primitiva. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 2.

Princeps omnium prudentissima, ac sagacissima, & lucifera Virgo. S. Ephr. de laud. V.

Principium. Gaude gaudii principium, & execrationis terminus. S. Germanus Arch. orat. in Nativ. V. Tu festi nostri (Purific.) principium; Tu medium; Tu finis. S. Methodius hom. de Purif. V.

Procuratrix publica omnium bonorum. S. Germanus Arch. or. in beat. dormit.

Promptuarium. Est latum omnia complectentis, ac solius Deitatis promptuarium. Sanct. Joannes Damasc. orat. 2. de Ass. Virg.

Prophetissa. Est Regina, & Prophetissa. S. Germanus Arch. orat. in S. Nativ. Prophetissa. Is. 8. S. Germanus Patr. orat. in Nativ. Virg. Quam Isajas - Prophetissam, & Virginem nuncupavit. S. Andreas Cret. orat. in Salut. Angelic. Audite, quæso, Matrem prophetissam Dei. (*Beata me dicent omnes generationes*.) Prophetissam dico; immò, ut ita dicam, Evangelistam. S. Ildefonsus serm. 2. de Ass. V. Prophetissa B. Virgo est, quia prophetavit dicens: *Magnificat anima mea Dominum*. S. Thom. in 8. Is.

Protectio firma. S. Germanus Arch. orat. in beat. dormit.

Quies Dei. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 2.

Radius. Candidior Solis radiis. S. Ephr. de laud. V.

Radix. Radix Jesse. S. Germanus Arch. Encom. in Deip. Radix nominatur. Is. 11. S. Germanus Patr. orat. in Nativ. V. Radix floris speciosissimi. S. Methodius hom. de Purif. V. Ave Radix omnium bonorum. Chrysippus serm. de S. Deip.

Reconciliatio. Alienatorum reconciliatio. S. Germanus Arch. in beat. dormit. Ave totius terrarum orbis Conciliatrix efficacissima. S. Ephr. de laud. V. Salve Divina cum hominibus reconciliatio. Sanct. Andreas Cret. in Salut. Angelic. Te laborum

borum requiem, ac sudorum refrigerium habemus. S. Joan. Damasc. orat. 2. de Ass. V.

Refugium. Refugium peccatoris. Goffridus Opusc. 7. Hæc post Filium suum est præcipuum refugium peccatoribus, quò post lapsum fugiant; consilium; ut pœniteant; auxilium, ut convertantur, nè pereant. Idem serm. 7. de Purif. Ave peccatorum refugium, atque diversorium. S. Ephrem de laud. Virg. Refugium singulare. S. Bonavent. in laud. B. M. V.

Regina, Regina omnium - Domina nostra gloriosissima. S. Ephr. de laud. V. Virtutum cœli Regina. S. Bonaventur. in Litan. Qualis venerationis cultus à nobis, qui minimi sumus, tibi debetur? Tibi, inquam, quæ verè Regina es. S. Methodius hom. in Purif. Virg. Tu Regina Reginarum. S. Bonaventur. in psalt. min. Quinq. 2. Est universalis Regina Angelorum, & hominum. Goffridus serm. 1. de Nat. Dom. *Astitit Regina à dextris*: Ps. 44. Potest exponi totum hoc, &c. Vide superiùs hic *Mater*. Est cœlorum Regina. S. Ildefonsus serm. 7. de Ass. V. Regina totius extitit castitatis. S. Vinc. Ferr. serm. 143.

Renovatio rerum antiquarum. S. Germanus Arch. Encom. in Deip.

Reparatio. Prima primi lapsus primiorum parentum reparatio. S. Germanus Patr. orat. in Nativ. B. V. Reparatrix perditorum. S. Bonaventur. in ps. min. Quinq. 2. Perditæ gratiæ reparatrix. Idiota Contempl. B. V. Reparatio vitæ. S. Ildefonsus serm. 1. de Ass. V. serm. 4. ibid.

Requies laborantibus. S. Joan. Damasc. 1. de dormit. V.

Restauratio calamitatum mearum. S. Germanus Arch. Encom. in DEIP.

Rivulus. Crastina die ex rivulo suo fluvius magnus orietur; & fructus apparebit optimus. S. August. ad fratres in eremo serm. 19. de Vigil. Nat. Dom.

Ros. Sola æstus in me existentis Divinus ros. S. Germanus Arch. Encom. in DEIP.

Rosa. Rosa Veris speciosa. S. Bonavent. in Litan. Ave Rosa speciosa. Idem in laude B. V. O Rosa! quæ ex spinis, hoc est; Judæis orta es; ac Divina fragrantia cuncta perfudisti. S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. V.

Rubus. Rubus ardens, Exod., est MARIA. Sicut enim rubus arsit sine combustione; ita Virgo peperit sine corruptione. S. Bonaventur. serm. 1. in Circumc. Dom. Quid rubus ille quondam Mosaicus prætendebat? flammas quidem mittens, sed non ardens; nisi MARIAM parientem. S. Bernardus serm. 4. sup. Salve. Magna planè visio, rubus ardens sine combustione: magnum signum, mulier illæsa manens amicta Sole - Non est virtutis humanæ: sublimior quædam necessaria est. - *Spiritus Sanctus superveniet in Te, &c.* Nihil itaque mirum; si sub tali umbraculo talis etiam sustineatur amictus. S. Bernardus ser. 1. in Nat. B. V. B. Virgo est rubus Moysis. S. Joannes Damas. orat. 1. de Nat. B. V. Hæc animatæ naturæ rubus; quem Divini partus ignis non combussit. Proculus hom. de Nat. Dom. Ave, quæ es rubus ardens, igne speciali nusquam tam adureris. Chrysippus serm. de S. DEIP. Figurata fuit rubum ardentem. S. Bonavent. de laude Beat. Virg.

Ruth. B. Virgo est Ruth; Booz Christus: messores sunt Doctores, & Rectores. - Quid sunt messores, nisi Doctores, & Rectores? ò verè magna MARIÆ gratia: quàm multi ex eis ad misericordiam colliguntur; qui à Doctoribus, & Rectoribus, tanquam incorrigibiles relinquuntur. S. Bonavent. in Spec. B. V. lect. 5.

Saba Regina. Considera in his verbis (*Regina Saba ingressa est Jerusalem cum comitatu multo &c.* Reg. 10.) gloriam ingredientis Mariæ in cœlo. S. Bonav. in Spec. B. V. lect. 13.

Sacerdos. Repræsentat DEI-param Sacerdos. Corn. à Lap. in 5. Matth.

Sacrarium. Gaude Sacrarium gentium. S. Germanus Arch. or. in Nat. V. Sacrarium Spiritus Sancti. S. Thom. Opusc. 11. sup. Salut. Angel. Et S. Ildefonsus de Viginitat. B. V. cap. 2. Benedicta sis ò Sacrarium Christi. S. Bonavent. in psalt. B. V. ps. 125.

Salus. Gaude inexpectata salus. S. Germanus Arch. or. in Nat. V. Salus perennis. Idem ibid. Tu omnium. S. Ephr. de laud. V. Salus Mundi. Id. ibid. Vera salus, & beatitudo. S. Bonav. in Litan. Salus orbis. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 1. Totius Mundi salvatio. S. Ildefonsus serm. 7. de Ass. Virg.

Sanctificatio rebus omnibus. S. Joann. Damascenus orat. 1. de dormit. V.

Scala. Præfignata est per scalam Jacob. S. Joan. Damasc. or. 1. de dormit. V. Est scala viva. Idem orat. 1. de Nat. V. Cœli scala. Id. orat. 2. de Ass. Virg. Ave scala cœlum tangens. S. Bonavent. in psalt. min. Quinq. 1. Facta est certè humilitas Mariæ scala cœlestis; per quam Deus descendit ad terras: *quia respexit humilitatem ancillæ suæ*. S. Aug. serm. in Appendice 83. Ave porta cœlorum, & scala, ascensusque omnium. S. Ephr. de laud. V. Facta est Maria scala cœlestis. S. Aug. in Append. serm. 83. Salve vera scala Jacob. S. Germanus Arch. orat. de Nat. V. Scala cœlica, per quam patet ascensus ad æterna, est Maria. Gen. 28. Sanct. Bonav. Eccl. hier. p. 4. c. 7. Filioli mei! hæc peccatorum scala; hæc mea maxima fiducia; hæc tota ratio spei meæ. S. Bernardus ser. 2. in Nat. V.

Sceptrum David. S. Germanus Arch. ibid. Regni Sceptrum. S. Germanus Patr. orat. in Nat. V.

Schema clarum David. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 2.

Sedes Spiritus Sancti. S. Hieronymus contra Helvid. apud S. Thom. in Cat. sup. 1. Matth.

Sigillum veteris, novique Testamenti. S. Germanus or. in Nat. V.

Sol. Origo fontium, & fluminum, mare; virtutum auctrix, & scientia scientiarum Sanctarum, Maria. Quia sicut Sol universa cœli lumina præcellit prærogativa claritatis eximiæ; sic ipsa totam rationalem creaturam post Filium præcellit splendore virtutis, & scientiæ. S. Bernardus serm. 1. sup. Salve. Sol. Ps. 36. S. Germanus Patr. or. in Nat. V. Es Sole speciosior; & emissione gratiarum fœcundior. Idiota de Contempl. cap. 3. Hodie præcessit electa de terris ad cœlum, electa ut Sol. S. Ildefonsus serm. 1. de Ass. V. B. Virgo clarior Sole refulsit in throno claritatis. Idem serm. 2. de Ass. V. Inter choros Virginum sicut Sol fulgens. Idem serm. 6. de Ass. V. Corpus suum posuit in Sole, id est, in beata Virgine; quæ nullam habuit obscuritatem peccati. Cant. 4. *Tota pulchra es, &c.* S. Thom. in ps. 18.

Solium. Tus es solium regium. S. Joannes Damasc. or. 1. de Dormit.

Stella. Stella ista, Num. 24. est Virgo Maria, propter refulgentiam virtutum, gratiarum. S. Bonav. serm. 1. in Pascha Stella est Maria. Num. 24. cujus radius est Christus Dominus; qui ibi dicitur virga. S. Bonav. in Spec. lect. 3. Sicut sine sui corruptione fidus suum emittit radium; sic absque sui læsione Virgo parturit filium. - Illa est igitur nobilis illa Stella Jacob; cujus radius universum illuminat. S. Bernardus hom. 2. sup. Missus. Tolle corpus hoc solare, quod illuminat Mundum; ubi dies? Tolle Mariam, hanc maris Stellam - quid? nisi caligo involvens, ac umbra mortis, ac densissimæ tenebræ, relinquuntur. Sanct. Bernardus serm. 2. in Nat. B. V. Ave Stella fulgidissima. S. Ephr. de laud. V. Stella lucis matutinæ. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 2. Maris Stella. Idem ibid. Quinq. 3. Stella solemes enixa. Idem ibid. Iste cognominat Eam Matrem lucis; ille Stellam vitæ. S. Hesychius serm. de laud. V. Stella maris, cœli porta; ex qua Mundo lux est orta. Goffridus Opusc. 7. Sicut radius ex Stella procedit, sic Dei Filius processit ex Maria. Nec Stella radio prodeunte corrumpitur; nec beata Mater Filio nascente violatur. Id. serm 8. de B. V. Hodie de splendida Stella radius ad tenebras processit. Idem serm. 2. de Nat. Dom. Hodie pro salute nostra natus est - Sol de Stella. Idem serm. 3. de ead. Ipsa Stella maris, quam hodie cœlum suis recepit sedibus, appellatur. S. Ildefonsus serm. 1. de Ass. V.

Tabernaculum. Aureum tabernaculum. S. Germanus Patr. orat. in Nat. B. V. Salve non manufactum tabernaculum, atque à Deo conditum. Idem ibid. Tabernaculum ab omni sorde liberum. Chrysippus serm. de Deip. Solis gloriæ cœleste tabernaculum. S. Andreas Cret. in Salut. Angel. Est Divinum, ac beatissimum tabernaculum. S. Joan. Damasc. orat. 2. de Ass. V. Tabernaculum gloriæ. S. Ildefonsus serm. 7. de Ass. V. Gloriæ Domini tabernaculum. Id. or. 1. de Nat. V. Tabernaculum Abrahæ Te aptissimè indicabat. Id. orat. 1. de dormit. V. Est Deo dignum tabernaculum. Id. or. 2. de Ass. V.

Tabula. Te tabulæ Divinitus præscriptæ - apertè præfigurarunt. Idem orat. 1. de dormit. V Tabula scriptam Legem mortalibus adferens. S. Ephr. de laud. V.

Tela. Hæc admirandæ illius œconomiæ tela, in qua inestimabili quodam modo admirabilis illius unionis tunica confecta est. Cujus quidem textor extitit Spiritus Sanctus; nectrix virtus ex alto obumbrans: lana vetusta, Adami pellis; trames impolluta Virginis caro; radius textorius, immensa gestantis gratia; Artifex, Verbum per auditum illapsum. Proclus hom. de Nat. Domini.

Templum. Quod in principio erat apud Deum, Verbum Deus, intrà se Virgo reperit; & factum est magnum Deitatis templum, quæ erat pusillum Humanitatis hospitium S. Chrysol. serm. 144. Animatum Domini templum. S. Germanus Arch. in Deip Est templum Sponsi universæ Ecclesiæ. Id. orat. in Nat. V. Hæc est Dei templum. S. Aug. in Append. serm. 83. Ascendit in templum templo ipso sublimior. S Methodius hom. in Purif. V. Templum incorruptum. S. Hesychius serm. 2. de laud. V. Solemne Dei templum. S. Bonav. in ps. min. Quinq. 1. Ipsa est templum Dei mirabile præ omnibus Sanctis. S. Thom. serm. 1. in Purif. B. V. Mater Virgo Templum Christi fuit. S. Gregor. Naz. ad Nemesium, Templum majus cœlo. S. Hesychius serm. 1. de laud. V. Templum Dei est ipsa excellentia suæ Sanctitatis. S. Thom. in ps. 17. Tem-

17. Templum singulariter unicum factoris sui. S. Ildefonsus de laud. V. cap. 10. O templum! in quo Deus naturam non demutans, sed eum, qui est Sacerdos in æternum secundùm Ordinem Melchisedech induens, nostri misericordia Verbum Caro factum est. Proclus hom. de Nativ. Dom. Templum cœleste. S. Ildefonsus serm. 7. de Ass. V. O Virgo! templum DEI Sanctum; quod ille pacis Princeps Salomon spiritualiter construxit, & habitavit. S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. Virg.

Terminus. Gaude gaudii principium, & execrationis terminus. S. Germanus Arch. orat. in Nat. V.

Terra. Salve Sancta, virginalis tellus, ex qua novus Adam ineffabili fictione formatus est, qui veterem saluti restitueret. Terra fructuosa. S. Bonav. in psalt. min. Quinq. 2. Terra Mater Virgo Domini Maria rectissimè accipitur; de qua scriptum] est: *aperiatur terra, & germinet Salvatorem*. Quam terram irrigavit Spiritus Sanctus; qui fontis, & aquæ nomine in Evangelio significatur. S. Isidorus in Gen. cap. 3. B. Virgo - est terra, quæ germinat uvam non plantatam, vinum sine vite, & fluvium sine fonte. S. Hesychius serm. de laud. V. Illa *terra* sanctissima *dedit fructum suum*, Virgo vides licet Maria. Goffridus serm. 4. de Nat. D. *Ascendet sicut virgultum, & sicut radix de terra sitienti*, id est, de terra sine humore; quæ præ siccitate indecora videtur. Sic etiam ipse ortus est de matre absque virili humore. S. Thom. in 53. Is. Hæc sola terra fide aperta, non corruptione, germinare potuit Salvatorem. S. Hildefonsus de Virginit. V. cap. 2. Hæc terra est, de qua veritas orta. Idem ibid.

Thalamus. Thalamus nuptialis. S. Germanus Arch. orat. in dormit. Thalamus solus dignus, & Sanctum Sanctorum gestaret in terra. Chrysippus serm. de S. Deipar. Hæc thalamus; in quo Verbum humanam animam sibi desponsavit Proclus hom. de Nat. Dom. Nativitas designatur, cùm dicitur; ipse *tanquam Sponsus procedens de thalamo suo*. Thalamus, uterus virginalis est. De hac sicut Sponsus processit: quia in ea unione perpetua desponsavit humanam naturam. S. Thomas in psal. 18. Hæc in psalt. 18. thalamus Dei est. Sanctus Ildefonsus de Virginit. Beat. Virginis capit. 2. Ipsa facta est DEI thronus, & thalamus. Idem serm. 2. de Ass. V. O admirabilem thalamum, de quo speciosus forma prodiit Sponsus. Sanct. Ildefonus serm. 7. de Ass. V. Tota Spiritus thalamus es. S. Joannes Damasc. orat. 1. de Nativ. V. Verbum est Sponsus; & Sponsa, Caro humana: & utrumque Filius DEI, & idem Filius hominis. Ille uterus Virginis Mariæ, thalamus ejus est; unde processit *tanquam Sponsus de thalamo suo*. S. Aug. tr. 8. in Joannem apud S. Thom. in Cat. sup. 2. Joannis. Sciebat DEI Genitrix in arcem Divinæ contemplationis assumpta, processurum de se Dominum, tanquam de thalamo suo Sposum. S. Ildefonsus serm. 5. de Ass. V.

Thesaurus. Thesaurus voluptatum. Sanct. Germanus Arch. orat. in Beat. dormit. Salve amoris DEI Patris thesaure. Sanct. Methodius serm. de Purific. V. Thesauraria gratiarum. Idiota in Contempl. cap. 1. Veni ad nos, ò Divine, & vitam ferens, thesaure. Sanct. Joannes Damasc. orat. 2. de Ass. V. Ubi inexhaustæ opes? ubi pretiosus ille thesaurus, qui vitam suscepit? Idem ibidem. Hæc illibatæ Virginitatis purus ille thesaurus, decusque, & ornamentum. Proclus hom. de Nat. Dom. Bonum thesaurum (Anna) Mundo peperit. S. Joannes Damasc. orat. 1. de Nat. V. Virginitatis thesaurum produxistis. (Joach. & Anna) Idem ibidem. Sanctitatis thesaurus est. Id. orat. 1. de dormit. V. Est verè Sapientiæ thesaurus. Idem ibid. Inexhaustus ipsiusmet vitæ thesaurus. Idem ibid.

Thronus. Thronus Salomonis est Maria: grandis omnino in gratia, & gloria. S. Bonavent. in Spec. B. V. lect. 2. B. Virgo, est thronus, *sicut Sol; & sicut Luna perfecta in æternum*. Psal. 88. Idem ibidem lect. 3. B. Virgo concipiens, fuit thronus eburneus Salomonis. 3. Reg. 10. Eburneus: siquidem in Virginitate sua plena permansit; sicut ebur plenum est, & nunquam porosum est. S. Bonaventur. hier. Eccl. part. 4. cap. 7. Thronus. Is. 6. S. Germanus Patr. orat. in Nativ. Virgin. Thronus Cherubicus, igneus, ac sublimis; Regem Dominum exercituum in sinu gestans. Idem ibidem. Ave Throne Creatoris nostri gloriosissime. S. Ephr. Ecce tanquam Thronus sublimis, atque elevatus, ob gloriam illius, qui ipsum fabricavit, virgo Mater Regi Domino Sabaoth palam instruitur. S. Methodius hom. de Purific. Virg. Thronus verè Regius, Thronus gloriosus, Thronus sanctus, Thronus solus dignus, qui Sanctum Sanctorum gestaret in terra. Chrysippus sermon. de S. Dei-para. Thronus Salomonis. S. Bonavent. in psalt. min. Quinq. 2. Ipsa facta est Dei Thronus, & thalamus. S. Ildefonsus s. 4. de Ass. V.

Thuribulum aureum. S. Ephr. de laud. V.

Triclinium. Deitatis triclinium. S. Bonaventur. de laud. V. Totius Trinitatis nobile triclinium. S. Thom. Opusc. 11. sup. Salutat. Angelic. B. Virgo fuit Sponsa Patris, & Mater Filii, & habitaculum Spiritus Sancti; juxta illud: Salve Mater pietatis, & totius Trinitatis nobile triclinium. Idem serm. 1. de B. V. Est inter Dom. D. 4. Quadr.

Turris. Turris nostræ spei. S. Bonavent. psal. min. Quinq. 2. Esto nobis Domina Turris fortitudinis, & petra durissima, contra inimicum. S. Bonaventur. in Litan. Valida auxilii turris. S. Germanus Arch. orat. in Beat. Deipar. Tu Domina nasus es speciosus; ad quam dicit Sponsus, Cant. 7. *Nasus tuus sicut turris Libani*. - Nasus habet duo foramina, per quem spiritum à capite emittit. Ita tu Domina Virginitate, & humilitate tua de cœlo eduxisti Filium Dei. *Spiritus oris nostri Christus Dominus*. Thren. 4. Turris es Libani. Libanus mons, qui dicitur *dealbatio*, albam præ omnibus signat innocentiam tuam. Innocens fuisti ab originalibus, & ab actualibus peccatis. S. Bernardus ser. 4. sup. Salve.

Tympanistria. Audite, quomodo tympanistria nostra cantaverit. Ait enim: *Magnificat anima mea Dominum, &c.* S. Aug. ser. 18. de Annunt. V. Tunc (in cœlo) Maria tympanum panum sumens choros Virginales excitabit, cantantes Domino: quòd per mare sæculi sine sæcularibus fluctibus transierunt. Exod. 15. S. Amb. l. 1. de Virginib.

Vallis. Ave vallis fidelium. S. Ephrem de laud. V. Vallis quantò humilior, tantò est receptibilior aquarum: sic & Maria gratiarum. Vallis autem irrigationes aquarum recipit, quandoque à superiore (monte) quandoque ab inferiori (fonte.) Similiter humilis Maria. S. Bonavent. Spec. B. Virg. lect. 15.

Vallum undique munitum. Sanctus Germanus Arch. orat. in Beat. dormit.

Vas. 4. Reg. 2. Civitas Jericho est Mundus; in qua terra non fructificabat: quia homines per bona opera, quæ faciebant, non ibant ad paradisum ante Passionem Christi. - Sed fecit Deus remedium: nam fecit afferri novum vas, scilicet uterum Virginis Mariæ, quòd dicitur novum: quia in ea nullum unquam fuit peccatum, ut dicit Augustinus, quod non fuerat à sæculo auditum. S. Vinc. Ferr. serm. 4. de Aqua benedicta. Ave præclarum, & electum vas Dei. S. Ephr. de laud. Virgin. Vas unguenti. S. Bonaventur. in psal. min. Quinq. 3. Fuisti vas innocentiæ purissimæ sine macula, & labe. Idiota de Contempl. cap. 6. Hæc fœmina sanctificationis vas est. S. Ildefonsus de Virginit. B. V. c. 10.

Vellus. *Descendit sicut pluvia in vellus*. Vellus cùm sit de corpore, nescit corporis passionis: sic Virginitas, cùm sit in carne, vitia carnis ignorat. S. Chrysol. serm. 143. Hæc vellus est Gedeonis. S. Germanus Patr. orat. in Nat. Virg. Vellus imperceptibilis illius roris. S. Methodius hom. in Purific. Virg. Ave Virgo, vellus roris. S. Bonaventur. in psalt. min. Quinqu. 2. Beata Virgo velleri comparatur. Quia sicut de vellere fiunt vestes; ita Caro Christi facta est de Carne Virginis, quasi vellis ejus. Unde Philipp. 2. *Habitu inventus ut homo*. Sanct. Bonaventura in psalt. 71. Rectè Maria velleri comparatur; de cujus fructu salutaria populis vestimenta texuntur. Vellus planè Maria est: siquidem de molli sinu ejus Agnus egressus est; qui & ipse Matris lanicium gestans, hoc est, Carnem, molli vellere cunctorum operit vulnera populorum. S. Ambrosius ser. 13. in Nativ. Domin. Vellus Gedeonis est Humanitas Christi sumpta de Virgine Maria ove, sine vulnere carnis Virgineæ detonsum. In hoc illabitur pluvia Divinitatis primò; dein ex hac pluvia Divinitatis exprimitur, & madefit tota area, Humana natura, per prædicationem. De hoc dicitur Psal. 71. *Descendet sicut pluvia in vellus*: quia Christus sine strepitu humanæ operationis factus est homo. Et *sicut stillicidia stillantia super terram*. Quia Christus per prædicationem, per strepitum verborum, ac sonitum, miraculorum, nobis innotuit. S. Bernardus hom. 2. sup. Missus. Vellus est medium inter rorem, & aream. Iudic. 6. Idem serm. in Nativ. Beat. Virg. Cœlesti rore aream rigaturus, totum vellus priùs infudit. Redempturus humanum genus, pretium universum contulit in Mariam. Idem serm. 2. in Nat. B. V.

Vena. In temporalibus vena illa Maria plus quàm larga fuit; quia largè, & perfectè, omnia contempsit. Idem ibidem. Ave Virgo vena munda, per Te vivi fontis unda mihi semper irroretur; quo cor meum ebrietur. S Bonavent. in ps. min. Quinq. 1.

Vespere, & manè. Et factum est vespere, & manè dies unus Vesper dicitur finis diei: ecce Joseph antiquus. Et manè Virgo MARIA juvenis annorum quatuordecim. Dies unus per desponsationem. S. Vinc. Ferr. serm. 2. de Nat. V.

Vestimentum. Nuditatis meæ vestimentum. S. Germanus Arch. Encom. in S. Dei-para. Hæc purpurea David vestis. S. Germanus Patr. orat. in Nativ. Virg. Vestis absque macula ejus, qui induit lumen sicut vestimentum. S. Methodius hom. de Purif. V.

Via. Ave Virgo vitæ via. S. Bonavent. in psalt. min Quinqu. 1. Via Christi est Virgo beata. Psal. 76. *In mari via tua*. Hæc est impolluta. S. Thom. in ps. 17. Via, per quam venit Christus, est Virgo MARIA. S. Vincent. Ferr. serm. 2. D. 2. Adv.

Vinea. Vinea uberrima ex Anna pullulavit; atque uvam suavissimam protulit, nectar mortalibus fundentem, in vitam æternam. S. Joannes Damasc. orat. in Nativ. Virg. Illam minimè rigatam uvæ immortalitatis vineam - terræ penetralibus obrui minimè conveniebat. Idem orat. 2. de Ass. V.

Virga. *Virgula*. Est virga virtutis. Ps. 109. contra diabolos. S. Bonavent. in Spec. V. lect. 3. Ipsa est Virga Aaron florida per Virginitatem, & fructifera per fœcunditatem. Idem ibidem. Quid, rogo, virga Aaron florida, nec humectata, nisi ipsam concipientem? Sanct. Bernardus hom. 20. sup. Missus. Hodie de radice Jesse virga orta est: ex qua Mundo flos Divinitus existens ascendet. Sanct. Joannes Damasc. de Nativ. Virg. orat. 1. Matrem Domini significat virga Aaron: quia Maria sine humano coitu Deum generavit. Sanct. Isidorus c. 41. in Exod. Ipsa est virga de radice Jesse - de cujus rursum radice flos ascendit Christus. S. Ildefonsus serm. 1. de Ass. Virg. Virga ista, sacra est Virgo Maria; quæ neque sata, neque radicata, tertio die, hoc est, tertio sæculi tempore. S. Spiritu est fœcundata; nobisque Deum hominem genuit, & hominem, Christum. Idem serm. 6. de Ass. Virg. Alii virgam hanc. Num. 17. quæ sine humore florem protulit, Mariam Virginem putant. Sanct. Isidorus cap. 15. in Num. Tu es, de qua dicitur: *Egredietur virga de radice Jesse*. Idiota de Con. V. cap. 3. Est *virga directionis*, *virga fumi*. S. Thom. serm. 1. in Annunt. Virginis Figurata fuit per virgam Aaron, quæ habuit fructum præter opus naturæ. S. Bonav. de laud. V. Virgam Jesse semper virentem; quæ cuncto generi humano vitam pro fructu attulit, semper prædicare convenit. Chrysippus serm. de S. Deip. Virga Sacrosancta. S. Germanus Arch. orat. in Nat. V.

Visio. Accedite, & videte visionem magnam cum Moyse, quam vidit in rubo. S. Ildefonsus ser. 1. de Ass V.

Umbraculum. Placitum Dei umbraculum. S. Bonav. in Lit.

Urna. Ex Auro confecta urna. S. Germanus Arch. orat. in Nativ. V. Pulcherrima urna, cœli manna gestans. S. Ephrem de laud. V. Salve urna aurea; quæ eum fers, qui dulce manna reddit; ac mel à petra ingrato Israeli elicuit. S. Andreas Cret. or. in salut. Angel.

T I T U L U S VII.

VIRGO. VIRGINITAS.

Albedo. Quid albedo, nisi castitas integra? Regula Ordinis Equitum Templariorum.

Amica Dei. O continentia! amica Dei, & apud Sanctos laudata. S. Athanas. Alex. l. de Virginit.

Angelica Vita. Angelorum vitam elegisti, in eorum Ordinem te aggregasti. Id. orat. 36. Virginitas Angelorum munus est, ac peculiaris omnis incorporeæ naturæ nota. S. Joan. Damasc. orthod. fid. l. 4. c. 25. Nota: vita casta dicitur vita *caelebs*, quasi *cœlestis*: quia in carne vivere præter carnem, est vita cœlestis, & Angelica. S. Thom. in l. 2. Conf. Phil. Prof. 4.

Anima Sancta. Saluto te animam Sanctam. S. Dionys. Areop. ep. 10. ad Jo. Ev. Animam Sanctam vocat, ait Corderius Annot. sup. ep. ob prærogativam Virginitatis.

Apis. Digna Virginitas, quæ apibus comparetur: sic laboriosa, sic pudica, sic continens. Rore pascitur apis, nescit concubitus, mella componit. Ros quoque Virgini est sermo Divinus - partus Virginis, fœtus laborum, expers amaritudinis, fertilis suavitatis. S. Ambr. l. 1. de Virginib.

Auriga. Donum optimum est Virginitas, curru ipsum ad cœlos cum Elias evehens. S. Ephr. paræneſi 1.

Aurum. Virginitas aurum. S. Adhelmus Saxonum Occidentalium Ep. Libello de Virginitate. Aurum: quia per ignem Divinum purior evadit. Sanct. Ambrosius lib. 1. de Virginibus.

Author Virginitatis. Ejus authorem quem possumus existimare, nisi immaculatum Dei Filium? S. Ambr. ib.

Bethula. *Virgo* Hebraicè Bethula appellatur. S. Hieron. apud S. Thom. in Cat. sup. 1. Matth.

Byssus. Per byssum immaculatæ carnis corruptio demonstratur. S. Isidorus c. 48. in Exod.

Cœlum. Dicuntur Virgines cœlum propter status sublimitatem, & meritorum claritatem. S. Thom. in 14. Apoc.

Cœli incola. Si ibi patria, ubi genitale domicilium: in cœlo profectò est patria castitatis: itaque hic advena, ibi incola est. S. Ambr. l. 1. de Virginib.

Columba. Virgo est columba; accipitres sunt proci. S. Ambros. l. 2. de Virginib.

Corona. O Virginitas: Corona immarcessibilis. S. Athanasius Alex. l. de Virginit. Floret Ecclesia tot Virginibus coronata. S. Cyprianus ep. ad Antonianum de Cornel. & Novat. ep. 52. Ubi integritas, ubi castitas - illic Confessorum violæ, lilia Virginum, rosæ Martyrum sunt. S. Ambros. in Luc. lib. 7.

Divitia. O Virginitas: divitiæ incomprehensibiles. S. Athanasius Alex. l. de Virginit.

R. P. Andreas Spanner.

Domicilium Spiritus Sancti. Id. ib.

Donum, sacrilegas manus non metuens. S. Greg. Naz. l. or. 29. in laudem Cypriani. Donum optimum Monachi, est Virginitas. S. Ephr. paræn. 1. Virgo, Dei donum est, munus parentum, Sacerdotium castitatis. S. Amb. l. 1. de Virginib.

Flos est (Virginitas) Ecclesiastici germinis. S. Cyprianus de Discipl. & habitu Virgin.

Fons obsignatus. S. Greg. Nazian. orat. 29. in laudem Cypriani.

Gaudium. Prophetarum, & Apostolorum gloria. S. Greg. Naz. lib. Cygneor. carmin.

Honor corporum, est Virginitas. Sanct. Zeno serm. de Pudicitia.

Hortus clausus. Id. or. 29. in laud. Cypriani. *Hortus clausus, Soror mea, Sponsa, Fons signatus*. Cant. 4. Christus hoc dicit ad Ecclesiam; quam vult esse Virginem sine macula, sine ruga. Bonus hortus Virginitas, &c. S. Ambrosius lib. 10. Ep. 82. Bonus hortus Virginitas; plurimos boni ferat fructus odoris. Hortus clausus: quia undique vallata est muro castitatis. Fons signatus: eò quòd Virginitas sit Fons, & origo pudicitiæ: quæ inviolata custodiat integritatis signacula: in quo fonte DEI imago luceat: quia cum munditia corporis congruit etiam puritas simplicitatis. Id. Ibid.

Imago DEI, respondens ad sanctimoniam Domini. S. Cyprianus de Discipl. & habitu Virgin.

Lampas. S. Zosimus Episcopus Syracusanus inextinctam servavit Virginitatis lampadem. Bollandus 3. Martii, fol. 840.

Lilium. Ibi Lilia, Virginitatis candor. S. Isidorus cap. 48. in Exod. Virgines sunt quasi lilia. S. Thom. in psal. 44. Lilia significant Virgineos choros. S. Thom. in 2. Cant.

Margarita. O Virginitas: margarita pretiosa; apud multos latens, à paucis verò vix invenitur. S. Athanasius Alexand. lib. de Virginit.

Militia cœlestis. Hæc est cœlestis illa militia; quam laudantium exercitus. Luc. 2. Angelorum promittebat in terris. S. Ambrosius l. 1. de Virginib.

Mons. Ascendit Christus in triplicem montem. Primus mons Patris Divinitas; secundus mons, Matris Virginitas; tertius, cœli sublimitas. S. Thom. serm. in festo omnium Sanctorum.

Munus Angelorum. S. Joan. Damasc. l. 4. c. 25. Orth. fid.

Nota. Peculiaris omnis incorporeæ naturæ nota. Idem ibidem.

Operarii. Vinea, cultura Legis est; denarius vita æterna. Quos dixit ad horam primam operatos, Virgines sunt. Arnobius c. 20. in Matth.

Opus integrum, atque incorruptum laudis, & honoris. Cyprianus de Discip. & habitu Virgin.

Ornamentum. Decus, atque ornamentum gratiæ spiritualis. Id ibid.

Portio Christi. Quæ Virginitatem amplexata est, tota Christi est. S. Greg. Naz. or. 36. Illustrior portio gregis Christi. S. Cyprianus ibid.

Possessio. Pretiosa possessio Monachi, est Virginitas lumine eleemosynæ collustrata. S. Ephr. paræn. 1. ad Novitios.

Primitia Justorum. Virginitas servatur ab infantia: aut non est Virginitas. - Unde rectè Virgines dicuntur primitiæ Justorum. S. Thom. in 14. Apoc.

Pudor. Sicut MARIÆ Comes, & custos fuit Joseph; ita Virginitatis debet esse pudor. Sanct. Ambrosius l. 2. de Virginib.

Pulchritudo recondita. S. Greg. Naz. or. 29. in laud. Cyp.

Regina. Virgo est Regina: quia dominatur appetitui. S. Ambr. l. 2. de Virginib.

Ros. Est Virginitas ros cœli; ubi pinguedo terræ fœcunditas. Richardus l. 1. c. 6.

Sacerdotium castitatis. S. Ambrosius l. 1. de Virginib.

Sacrarius pudoris. S Zeno ser. de Pudicitia.

Sacrificium Deo charum. Id. ib.

Saltus. Ab hac (saltatione) Virgines Dei procul esse desidero. Nemo enim, ut dixit quidam fœcularium Doctor, saltat sobriùs, nisi qui insanit. S. Ambrosius l. 3. de Virginib.

Sanitas. Castitas securitas mentis, sanitas corporis est. Ait 20. regula Ord. Eq. Templar.

Soror Angelorum Virginitas. S. Hieron. apud S. Th. serm. 2. de Annunt. B. V.

Sponsa. Virgo est germana Christi sponsa. S. Greg. Naz. or. 29. in laud. Cypr.

Statua viva. Idem ibid.

Templum. Legitimum Dei templum. Idem. Si Virginis corpus Dei templum est; animus quid est? (Sacerdos.) S. Ambr. l. 2. de Virg.

Terra, quæ fert centesimum, sunt Virgines: quæ sexagesimum, continentes: trigesimum conjugati, & laici. Theophylactus apud S. Thom. in Cat. aur. sup. 4. Marci.

Thesaurus animarum. S. Zeno antè cit.

TITULUS VIII.

VIRTUS.

Promiscuè in genere, & in specie.

Ala DEI: sunt alæ DEI: misericordia, & veritas (quibus protegit) S. Bonav. in ps. 16.

Anguli. Quatuor virtutes Cardinales, sunt quatuor Anguli, quæ sustinent ædificium virtutum. Sanct. Greg. mor. l. 2. cap. 36.

Animalia. Ezech. 1. Quatuor animalia, sunt quatuor virtutes Cardinales. Quod erat in similitudine hominis, significat prudentiam, &c. Prudentia enim rationis humanæ est. Leo significat fortitudinem: fortitudo enim vim quandam ferocientis virtutis habet, mortisque contemptum. Virtulus significat temperantiam. Aquila justitiam. Justitia in alto quodam suggestu locata videt, exploratque omnia: quæ aliis potiùs nata, quàm sibi. S. Ambr. l. 9. de Virginib.

Arcus ejus, idest, fiducia, & virtus fuit firmata in DEO. Et ideo dissoluta sunt vincula brachiorum, & manuum, per manus potentis Jacob, idest, DEI; qui est potens Protector, & Defensor populi Jacob. Sanct. Thom. cap. 49. in Genes.

Arcula aromatum, virtutes & dulcedo, consitæ à pigmentariis. S. Isid. c. 5. in Cant.

Arma. Arma, scutum, sunt virtutes. Sanct. Thom. in psal. 34. Virtus est armatura tam fortis, quæ omnia vincit. Sanct. Bonav. diet. salm. t. 5. cap. 4. Non ignorat (diabolus) quænam sint Christi signa; bene cognovit arma, quibus nctus, fugatusque est. Quæ autem ea sunt? humilitas protectò animi, & mansuetudo. Nam quando in monte aggredientem superavit atque prostravit; quando non cognosceebatur, quia Christus esset; mansuetudinis, humilitatisque verbis eum confudit. Sanct. Chrysostom. hom. 79. in Matth. Paupertas, & divitiæ, sunt arma, ad virtutem utraque ferentia, si velimus. Et tu igitur si dives es, multam demonstra eleemosynam, si pauper factus es; patientiæ multum, & tolerantiæ. Nec enim divitiæ malum, nec paupertas simpliciter: sed juxta voluntatem utentium hæc utraque fiunt. S. Chrysost. hom. 15. ad pop.

Artes liberales. Septem sunt artes liberales in schola Philosophorum; septem etiam in schola Christi; quæ spirituales virtutes designant. Prima est Grammatica. Hæc docet loqui congruè: ut scilicet cum substantivo Adjectivum conveniat, cum nomine verbum, cum antecedente relativum. Cum substantivo Adjectivum convenit; quando DEO, qui est substantivum, omnes eventus, præter peccatum, adscribuntur. Bonus proinde Grammatista in schola Christi fuit Jacob. Gen. 27. respondens Isaac, quærenti, quomodo potuisti: *voluntas DEI fuit*. Et iterum. Genes. 33. - Bonus similiter Grammatica fuit Job, omnia DEO attribuens, & suam voluntatem cum DEI uniens, & accommodans. Job 1. Ista est optima Grammatica. De (seu ex) ista Grammatica est regula, quam repetebat Apostolus ut Baccalaureus. Rom. 11. *Ex ipso, & per ipsum, & in ipso, sunt omnia*. Cum nomine convenit verbum: quando de bona fama, quod est nomen, non detrahimus, sed debitè loquimur. Cum antecedente convenit relativum, quando veritatem factorum proximi retetimus. Secunda ars, & scientia, est Logica. Hæc nos docet disputare, & argumentari. Logica Christi similiter nos docet argumentari contra diabolum per credentiam. Tertia est Rhetorica. Rhetorica Christi nos docet coram DEO bene perorare, ut impetremus capita: scilicet per orationem humilem, constantem, &c. Quarta Musica. Christi Musica docet vocum concordantiam in pœnitentibus; quibus dicitur. Is. 23. *Sume tibi citharam bene cane*. Quinta est Arithmetica. Arithmetica Christi docet numerare peccata in confessione - Bene numerabat peccata Manasses dicendo. 2. Paral. ult. *Peccavi super numerum arenæ maris*. Sexta est Geometria. Geometria Christi docet mensurare vitam propriam: ut pateat, quòd totum sit parum, quod boni facimus, respectivè ad opera Christi, quæ habemus respectu operum Divinorum. Septima scientia est Astrologia. Astrologia Christi docet: quòd sicut est unus Sol, & tamen tria sunt in Sole, substantia, radius, calor: ità DEUS sit unus, & Tres Personæ Deitatis. Docet Christum Solem Justitiæ percurrere duodecim articulos Fidei, quasi signa Zodiaci. Lunam, idest, Ecclesiam, lumen habere à Sole Christo. Planetas, idest, Angelos custodes suis influentiis nobis commodare &c. S. Vinc. Ferr. s. 5. D. 26. Pent.

Beatitudo. Si à fine denominantur res; & virtutes ducunt hominem ad illam finalem beatitudinem: ideo virtutes dicuntur beatitudines. S. Vinc. Ferr. s. 1. de S. Martino.

Brachia. Crura. DEI timor, & justitia, sunt non solùm quasi duo crura, quibus fortiter stamus; sed etiam quasi duo brachia, in quibus Christum portamus. Unde de Simeone Christum in ulnis portante. Lucæ 2. dicitur: *Homo iste justus, &c.* S. Bonav. s. 1. D. 10. Pent.

Capilli. Virtutes animæ - capillos capitis (Christus) appellavit. Goffridus s. 9. de S. Michaele Arch.

Caprea. Capreæ, & cervi, munda animalia sunt, serpentibus, & venenis inimica: & significantur virtutes Sanctorum. S. Thom. in 2. Cant.

Cedrus. Cedri virtutes Sanctorum; & tabulæ latitudinem charitatis designant. S. Isid. in Cant.

Character. Virtus est signum, seu character prædestinationis. S. Bonav. diet. salm. t. 5. c. 4.

Civitas. Virtutes Theologicæ, & Cardinales, sunt Christi Civitates, in quibus moratur. Sanct. Vinc. Ferr. s. 2. in Epiph. Dom.

Concordia fratrum, voluntas DEI est, jucunditas Christi, perfectio Sanctitatis, justitiæ regula, materia doctrinæ, morum custodia, atque in rebus omnibus laudabilis disciplina. S. Aug. s. 169. de temp.

Culmen Divinitatis, est virtus. S. Isid. in 3. Gen.

Decus naturæ. Idem ibid.

Devotio. Avida est omnis religio, quæ non oleo isto (devotione) saginatur. S. Bonav. de sex al. Seraph. c. 2. Hæc est unctio spiritus, docens de omnibus, quæ expediunt saluti. 1. Joan. 2. *Vos unctionem &c.* Id. ibid. c. 8.

Dies vitæ. Qui sunt dies vitæ uniuscujusque Doctoris, nisi virtutum spiritualium claritates? S. Greg. l. 3. c. 5. in 1. Reg. Proprium, & domesticum ornamentum.

Discretio; est sal. S. Bonav. Opusc. de sex. al. Seraph. cap. 7. Hæc est margarita virtutum omnium, statuens omnibus modum, & ordinem. S. Albertus Magnus in parad. an. cap. 34. de Discretione. Rationale, Exod. 28. significat discretionem. Innocentius P. lib. 1. de Sacr. Missæ cap. 24. Quia digitis quæque discernimus per digitum discretio designatur. Sanct. Greg. mor. lib. 15. cap. 17. Conscientia est terra, aratro discretionis terenda, secanda, aquis lacrymarum riganda. S. Bonav. serm. 2. Cath. S. Petri. Est discretio non tam virtus, quàm quædam moderatrix, & auriga virtutum. S. Bern. serm. 49. in Cant.

Divitiæ. Veræ divitiæ, non opes sunt, sed virtutes. S. Bernardus serm 4. in Adv. Divitiæ spirituales, sunt scientiæ, & virtutes. - Istæ divitiæ sunt appetendæ propter tria: propter immensitatem, utilitatem, dignitatem. Sanct. Thom. serm. 1. Dom. 18. Pent. Divitiæ nostræ sunt, non famuli, non vestes, non equi; sed animi virtus. Sanct. Chrysostom. or. Kalendis habita.

Exercitium. Patientia, vel quælibet virtus, sine exercitio quasi plumbea lancea est. Sanct. Anselmus lib. Similit. cap. 184.

Felicitas. Maxima miseria est culpa. Miseria autem felicitati opponitur, quæ consistit principaliter in actu virtutis perfectæ. S. Thom. in ps. 24.

Flos. Flores in terra apparuerunt: decor videlicet virtutum, & pudicitiæ. Sanct. Thom. in 2. Cant. Quælibet virtus flos est animæ. Flos est humilitas, flos est patientia, flos Lilii castitas. - Sed certè in hyeme flores non inveniuntur: itaque neque virtutes in corporis torpore. S. Bonav. s. 4. D. infra Oct. Nat. Dom.

Fortitudo. Fortitudo animæ, est parum mellis, quod gustans Jonathas confortatus est ad persequendum hostes suos. 1. Reg. 14. Sanct. Albertus Magnus parad. an. cap. 9. de Fortitudine. Ossa significant fortitudinem animæ. Sanct. August. in psalm. 6. Virtutes sunt fortitudo hominis. Et ideo (ps. 6.) *Sana me Domine: quia ossa mea*, idest, fortitudo mea, animæ meæ, scilicet virtus, & fortitudo, *turbata sunt*. Sanct. Thom. in psal. 6.

Fructus. In agro Christiani - in floribus fides - in fructibus virtutes designantur. Sanct. Isidorus in Cant. Consiste in stat arboris floridæ; fructusque tuarum custodi virtutum. S. Ephrem in hypomnistico, seu admonitoria oratione. Novæ fruges, novæ virtutes sunt. Sanct. Bonav. serm. 1. in Vigil. Nat. Dom.

Gemma. Multitudo gemmarum fuit B. Bernardus, propter morum honestatem, & virtutum multiplicitatem. S. Thom. in festo S. Bernardi.

Gradus. Virtus gradus ad gloriam; virtus Mater gloriæ est. S. Bern. s. 1. de S. Victore Conf.

Granum. Sicut ramus, in quo pendet fructus; & sicut spica plena grano: sic anima humilis, quæ est onusta fructibus bonorum operum - & plena granis virtutum. S. Bonav. diet. salm. t. 7. c. 1.

Gubernatrix mentis. Quasi gubernator aliquis mentis, clavum magna vigilantia arripiens, navim suam ab irruentibus malitiæ procellis submergi non est passus (Noe.) Sed factus tempestate potentior; licèt in alto jactatus, quasi in portu sederet, virtutis gubernaculum dirigebat; & à diluvio totum orbem devastaturo se eripiebat. Tanta res est! tam immortalis, tam invicta, tam nihil cedens hujus vitæ inæqualitatibus. Sed super malitiæ retia volitans quasi è sublimi specula quadam; sic omnia humana despiciens, nihil, quod aliis molestum est, sentit. S. Chrysost. hom. 23. in Gen.

Habitus animi, est virtus. S. Isidor. c. 3. in Gen.

Honor hominis. Id. ib.

Hortulanus. Sciendum ad virtutes tendenti, quod agere debeat more hortulani. S. Anselmus lib. Similit. c. 97.

Hospitium. Bona hospitia ad quiescendum sunt charitas, misericordia, patientia, & cæteræ virtutes. S. Bonav. serm. 2. D. 3. Epiph.

Lapis. Lignum. Comparatur virtus ligno fructuoso, lapidi pretioso. S. Bonav. diet. Sal. t. 5. c. 1.

Lilium. Lilia, sunt candidæ, & odoriferæ virtutes Sanctorum. S. Thom. in 2. Cant. Quot virtutes, tot lilia. S. Bernardus serm. 70. in Cant.

Locus gaudii. S. Bonav. diet. Sal. t. 5. c. 4.

Lorica. Justitiam vocat Apostolus Eph. 6. loricam hac similitudine. Nam lorica nos munit antè, & retrò, à dextris, & à sinistris; quia unicuique reddit, quod suum est. Habemus enim antè nos, qui priores vocantur; post nos juniores; à dextris amicos, à sinistris inimicos. Reddamus prioribus obedientiam, juniores doctrinam, amicis lætitiam, inimicis patientiam. S Bonavent. in ps. 118.

Lucerna. Virtutes Cardinales sunt radii lucernarum, qui sancti sunt. S. Vinc. Ferr. serm. de S. Benedicto. Virtutes sunt lucernæ. Idem ibid.

Lumen. Lux. Tob. cap. 2. cœcus: *reddite*, inquit, *si de furto est*, hædus scilicet. Erat in luce juste; uxor ejus cœca erat; si furtum defendebat. Illa erat foris in luce Solis; ille erat intus in luce justitiæ. Qui eorum erat in luce meliore? S. August. serm. 18. de Verb. Dom. Omnis (coloratì) pulchritudo consistit in luminibus, & characteribus. Lumina sunt virtutes illuminativæ; ut perficiant intellectum; affectivæ, ut perficiant affectum. - Pretiositas, est humilitas, - ponderositas, est morum honestas - incorruptibilitas, est perseverantia. S. Thom. serm. 1. in Epiph.

Mansuetudo. Mansuetus homo cordis medicus est. S. Ambr. l. 10. ep. 82.

Membra corporis. Sæpe in S. Scriptura per membra corporis intelliguntur virtutes interiores. S. Thom in ps. 31.

Misericordia. Quinquagesimum numerum ad misericordiam pertinere David pandit; cùm psalmum quinquagesimum cantat clamans. *Miserere*. S. Chrysolog. serm 126. vestes Sacerdotis, virtutes significant - Dalmatica, qua Episcopus utitur, significat misericordiam. Innocentius P. l. 1. de Sacr. Missæ cap. 4. Dicitur Dalmatica, quia in Dalmatia reperta - Idem ibid. cap. 55. - Quæ sui forma figurat largitatem: quia largas habet manicas, & protensas. Ob hoc fortè specialiter utuntur Dalmaticis Diaconi; quia principaliter electi sunt ab Apostolis. Act. 6. ut mensis ex officio ministrarent. Id. ibid.

Misericordia, pons est cœli. S. August. in psal. 39. Pretium nostrum misericordia est. S. Ambr. in ps. 38. Misericordia, plenitudo virtutum est. Idem. lib. 5. in Luc. Misericordia est alia scala; cujus gradus sunt septem opera misericordiæ. S. Vincent. Ferr. serm. 1. fer. 4. D. Palmar. Inclinat aurem suam ad nos DEUS, misericordiam deponens super nos. S. August. in ps. 30. Dilexisti malitiam super benignitatem Iniquè vis levare aquam super oleum: demergetur aqua, oleum supereminebit. Ponere vis sub tenebris lucem: fugabuntur tenebræ, lux manebit. Super cœlum terram vis collocare: pondere suo cadet terra in locum suum. Tu ergo mergeris, diligendo malitiam super benignitatem: nam nunquam benignitatem malitia superabit. S. August. in ps. 51. Quid per armillam, nisi circumplectens nos Divina misericordia designatur? S. Gregor. hom. 25. in Evang. Oliva, Is. 41., misericordes significat; quia & græcè eleos misericordia vocatur. Idem hom. 20. Evang. Quasi alæ duæ sunt misericordia corporalis, & spiritualis; ala dextra, spiritualis, S. Vinc. Ferr. serm. 3. D. 21. Pent.

Mons. Montis figurato sensu virtutes Scriptura nominat: omnium verò virtutum apex, & velut arx quædam, est charitas. S. Joan. Damasc. or. de transf. Dom.

Mortis comes. Remaneant in sæculo cuncta, quæ sæculi sunt: neque enim nostra sunt, quæ non possumus afferre nobiscum. Sola virtus comes est Defunctorum. S. Ambr. l. 7. in Luc.

Muri Jerusalem. Quid per muros Jerusalem Scriptura exprimit, nisi virtutes animæ? S. Greg. mor. l. 3. c. 26.

Oriens. Occidens. Per Orientem, Occidentem &c. intelligit quatuor Cardinales virtutes. S. Bonavent. expos. 2. in ps. 118. v. 16. a. 3.

Ossa. Sicut ossa sustinent corpus, ita virtutes sustinent animam. S. Vincent. Ferr. serm. 4. D. 5. Pentec. In quolibet homine quælibet virtus, est velut quoddam os. Et si contingat justum, castum, cadere; confringitur os ejus. S. Th. in ps. 41.

Ostia. Quid moraliter per ostia, nisi virtutes? quid per vectem, nisi robur charitatis; accipimus? S. Gregor. mor. l. 28. c. 19.

Palmes. Vinea justitia est; in qua sunt tot palmites, quot virtutes, sicut dicit Chrysostomus. Sanct. Thom serm. 2. in septuag.

Paradisus. Comparatur virtus paradiso cœlesti in quatuor: est enim paradisus cœlestis habitatio Dei, locus gaudii, locus lucis, & locus ordinati amoris. S. Bonavent. diet. Sal. t. 5. c. 1.

Passus. Quot virtutibus Sancti proficiunt, quasi tot passibus ad Deum tendunt. S. Th. c. 4. in Cant.

Patientia. Patientia nostra in afflictione, est gladius omnis tentationis diabolicæ peremptorius. S. Gregor. lib. 5. cap. 3. in 1. Reg.

Pax. Locus pacis est habitatio Dei. Ratio: cuilibet domino placet, ut camera, in qua habet quiescere, sit quieta sine vento, pluvia, pulvere, fumo. Sic Deo placet, ut locus ejus sit quietus sine vento querrarum, pluvia luxuriarum, pulvere avaritiæ, fumo vanæ gloriæ, sine tempestate discordiæ. Ideò dicitur 2. Cor. 13. *Pacem habete, &c.* S. Vincen. Ferr, serm. 11. de Pace. Pax fratrum, voluntas Dei est, jucunditas Christi, perfectio Sanctitatis, justitiæ regula, magistra doctrinæ, morum custodia - desideriorum omnium competens plenitudo, dilectionis Mater, concordiæ vinculum, ac puræ mentis indicium. S. Chrysol. serm. 53. Pax alumna fidei, columna justitiæ, futuræ spei pignus idoneum. Idem serm. 138. Pax vinculum Sanctæ Societatis, compago spiritualis, ædificium de lapidibus vivis. S. Aug. in ps. 149. Et pax serenitas mentis, tranquillitas animi, simplicitas cordis, amoris vinculum, consortium charitatis. S. Aug ser. 57. de Verb. Dom.

Pecunia. Agri cœlestis hæreditatis ementur pecunia virtutum, & bonorum operum. S. Thom. de Sacr. Alt. c. 24.

Penna volabit super pennas ventorum. Psalm. 17. hoc est, super virtutes animarum. S. August. in ps. 137. In istis (ramis, Apostolis) volucres requiescunt: quia sanctæ animæ, quæ quibusdam virtutum pennis à terrena cogitatione se sublevant; in eorum dictis, atque consolationibus ab hujusmodi fatigatione vitæ respirant. S. Gregor. mor. l. 19. c. 1. apud Sanct. Thom. in Cat. sup. 3. Matth. Pennæ animarum virtutes, bona opera. In duabus alis habent omnes pennas. Omnia enim præcepta in duobus sunt. - Quicunque implicatur amore carnali, viscum habet in pennis. Sanct. August. in ps. 149. Pennæ nobis sunt boni mores. S. Ambros. ser. 26. de Epiph.

Pignus. Virtus est pignus salvationis. S. Bonav. diet. Sal. t. 5. c. 4.

Pluma. Moraliter si volumus elevari, debemus esse aquila. *Aquila grandis magnarum alarum, &c.* Ezech. 17. Ut virtutum varietate plumemur. Ezech. 17. *Aquila plena plumis, & varietatibus*. S. Th. ser. 1. in festo S. Joan. Evang.

Pomus. Ligna pomifera; sunt opera virtutibus fæcunda. S. Isidorus c. 4. in Deut. Poma convallium, sunt virtutes, quæ humilitate condiuntur. S. Thom. in cap. 6. Cant. Notandum, quia per bona significatæ sunt virtutes, & opera virtutum - Dicuntur autem virtutes poma, propter tria. 1. Propter eorum decorum. 2. Propter odorem. 3. Propter refectionem. S. Thom. ser. 3. de mortuis. Habetur inter Dom. post D. 4. Quadr.

Porta. Duplices sunt portæ. Quædam sunt malæ; quæ claudunt aditum ad cœlum: aliæ bonæ; quibus aperitur via vitæ. Portæ malæ, sunt peccata; bonæ autem, sunt virtutes. S. Th. in ps. 23.

Possessio optima. S. Bonav. diet. Sal. t. 5. c. 4.

Prebenda nobilis. S. Bonav. diet. Sal. t. 5. c. 4.

Pretium salvationis. Id. ib.

Pudicitia. Pudor. Pudor plerumque corrector est noster: & dum incipit nos pudere commissi; nè diutius pudeat, deserere, quæ erubescenda sunt, admonemur. S. Ambrosius ser. 10. in ps. 118. Pudor est bonus magister officii - Quem pudet facere, in naturam vertit. S. Ambr. in ps. 38. Pretium nostrum, pudicitia est. Id. in ps. 61.

Pulvis pigmentarii, est virtus bene operantis. S. Greg. mor. hom. 3. in Ezech.

Purpura. Virtus regali purpuræ est similis; quippe cui nihil alienum attexi potest. S. Ephr. de humilit. comparanda cap. 59.

Rex. Is demum Rex est; qui iram, qui invidiam, qui voluptatem cohibens, omnia sub Dei lege agit; mentem liberam servans; neque patiens voluptatum dominationem animo suo imperitare. S. Chrysost. lib. de Compar. Regis, & Monachi. Quo libello ostendit, quantis parasangis Monachus Regem præcedat.

Scala. Virtutes, velut scalæ quædam cœli sunt. S. Joan. Damasc. vitæ Barlaam, & Josaphat c. 11. Scala Jacob sunt omnes virtutes. Duo latera, charitas Dei, & proximi; gradus, aliæ virtutes. Lapis, cui incubuit Jacob, pœnitentia est. S. Bonav. ser. 1. D. 3. Pasch. Devotio est una scala; cujus gra-

gradus sunt: orare, contemplari, audire Missas, &c. Misericordia est alia scala: cujus gradus sunt septem opera misericordiæ. Castitas, est alia scala; cujus gradus sunt gubernatio quinque sensuum. S. Vinc. Ferr. ser. 1. ser. 4. D. Palm.

Scutum. Arma, & scutum, sunt virtutes. S. Th. in ps. 34.

Sidera virtutes signant. S. Isidorus c. 2. in Gen.

Simplicitas. Oculi columbæ totæ in lacte. Cant. 5. Baptizat in lacte Dominus, id est, in sinceritate. Et isti sunt, qui verè baptizantur in lacte, qui sine dolo credunt. S. Ambr. ser. 16. in ps. 118. Per lanam simplicitas; per linum verò subtilitas designatur. S. Greg. mor. l. 8. c. 39.

Sinus. Ibi sinus Christi est, ubi habitaculum est virtutum. S. Ambrosius l. 3. de Virg. Reclinat caput suum; ubi domicilium cœlestium invenit præceptorum. Idem serm. 18. de Epiphan.

Spes. Sicut spei nostræ octava perfectio est, ita octava summa virtutum est. S. Ambrosius l. 5. in Luc. c. 6.

Statera, justitia est. S. Ambr. l. 1. epist. ep. 1.

Superadditiones. Fides, Spes, charitas omnium virtutum sunt fundamentum: sequentes virtutes sunt quasi superadditiones. S. Anselmus apud S. Matth. in Cat. sup. 1. Matth.

Thesauri virtutum in arca cordis claudendi sunt sera humilitatis. Hanc seram imitando acquire à filio fabri Christo. S. Bonav. serm. 2. fer. 2. Pasch.

Timor DEI. Timor DEI in domo conscientiæ est, ut fons redundans gratiarum spiritualium. S. Vinc. Ferr. serm. de S. Marco. Timor DEI, est sicut lucerna ardens intellectum illuminando, nè cadat in errorem. - Timor DEI, sicut ager fructuosus: qui facit Dominum suum divitem. Ideo David ps. 33. *Timete &c.* Id. serm. 12. de tim. DEI. Timor DEI est sicut fundamentum sustinens totum ædificium, id est, personam; sine quo ruit homo. Unde Eccl. 27. *si non in timore, &c.* Timor DEI, est thesaurus, faciens hominem divitem in cœlo. Unde ps. 14. timentes glorificat. Id. ibid. Anchora cordis: est pondus timoris. S. Greg. mor. l. 6. cap. 27. DEI timor, est justitia, sunt non solùm quasi duo crura, quibus fortiter stamus: sed etiam quasi duo brachia, in quibus Christum portamus. Unde de Simeone Christum in ulnis portante, Luc. 2. dicitur: *Homo iste justus, & timoratus*. S. Bonav. serm. 1. D. 10. Pent. Infirmus custos diuturnitatis est timor qui enim metuit, reprimitur, non emendatur. S. Ambr. l. 8. in Luc. Aqua, timor est: quoniam ab æstu refrigerat desideriorum carnalium. *Initium Sapientiæ timor Domini*. Et habes Eccl. 15. *Aqua Sapientiæ &c.* Si timor sapientia, & sapientia aqua; timor aqua est hydria mens tua. S. Vinc. Ferr. serm. 54. in Cant. Caminus est timor; sed ut examinet, non exuret, veritas facit. S. Bernardus serm. 6. in psal. 90. Hyssopus herba humilis - & pectoris purgativa, est timor Domini; aqua sapientiæ salutaris. Id. serm. 1. in dedic. Eccl. Magna est cautela peccati, DEI semper præsentiam timere - S. Aug. ser. 213. de temp. Sicut in domo stante semper milite armato, non latro, non fur, non alius quis talia mala patrantium apparere propius audebit: sic & metu animas nostras detinente, illiberalium nulla perturbationum facile nobis subrepit; sed omnes fugiunt, & pellunt, timoris imperio undique exactæ. S. Chrysost. hom. 15. ad Pop. Timor nihil aliud est, quàm murus, & munimentum, & turris inexpugnabilis. Id. ibid. Non habes pecunias? at DEI timorem habes omnibus pecuniis uberiórem thesaurum: qui neque consumitur, neque intervertitur, neque exhauritur unquam. S. Chrysost. orat. Kalendis habita.

Veritas, est cubiculum vacantium, speculum videntium, pabulum gustantium. S. Bonavent. in ps. 118. expos. 2. cap. 2. v. 14. a. 4.

Vestis. Nota super illo, *induere vestimentis*; quia sancti habent vestimenta virtutum, de quibus gloriantur. Et ista 1. sunt ad protegendum. Is. 61. *Induit me Dominus, &c.* 2. Ad calefaciendum Prov. ult. *Non timebit domus suæ &c.* 3. Ad ornandum. Apoc. 3. *Vestimentis albis &c.* Hæc vestimenta 1. debent esse candida in honestate operis. Eccl. 9. *Omni tempore vestimenta, &c.* 2. Munda in rectitudine intentionis. Is. 9. *Vestimentum mistum, &c.* 3. Odorifera per famæ divulgationem. Cant. 4. *Odor vestimentorum tuorum*. S. Thom. in Is. 52. Vestimentis operiemur, id est, virtutibus. S. Thom. in Is. 4. Vestimentis albis induemur, id est, innocentia. Sanct. Tho. serm. 3. D. 1. Adv. Justitia vestimento comparatur. Ps. 131. *Sacerdotes induant justitiam*. S. Greg. mor. l. 12. c. 19. Vestes animæ, sunt virtutes. Camisia animæ est virtus castitatis; quæ carnem tangit, ut camisia. Secunda tunica, est humilitas: quia castitas sine humilitate non placet Deo. Tertia tunica, seu pellicium est compassio Christi. Mantellum autem est charitas. S. Vinc. Ferr. serm. 3. D. 5. Pent. In Scripturis Divinis plerumque vestimenta virtutes sunt. S. Ambr. l. 9. in Luc. Sed quia speciosa veste circumdaris. Sed & respice pro cultu vestium virtutum decore fulgentem; & videbis; te quidem putrefacto jam fœno esse similimum; illum verò arbori admirabiles fructus ferenti; maximam præbenti cernentibus voluptatem. At ille, qui virtutum decore circumdatus est, talem præsto habet stolam; quam non modo tinea, sed nè mors quidem valeat ipsa corrumpere. - In cœlo namque hujusmodi vestimenta texuntur; ubi non est tinea, non vermis, nec ejusmodi quidquam aliud omnino. S. Chrysost. hom. 24. in Matth. Festa non multitudo convenientium facere solet, sed virtus: non sumptuosus vestitus; sed pietatis ornatus: non mensæ dapsilitas; sed cura animæ. Maximum enim festum est conscientia bona. Et quemadmodum in externis celebritatibus is, qui nec vestem habet, qua induatur, splendidam; neque mensam, qua fruatur, lautam; sed vivit in paupertate, fame, extremaque miseria; non afficitur festo die, etiamsi universam urbem choreas agitare videat; sed hac ipsa de causa magis angitur, & dolet; dives verò delicatus mutatoriis vestibus abundans, & in summa prosperitate vivens, etiam extra festa tempora festum agere sibi videt: ita & in spiritualibus rebus usu venit: qui vivit in justitia, & operibus bonis; vel absque festo festum agit; sin ceram voluptatem ex bona conscientia percipiens. S. Chrysost. hom. 5. de fide Annæ Matris Samuelis.

Via. Moraliter viæ, sunt animæ virtutes ad solemnitatem contemplationis, portæ, sensus. Sanct. Thom. in 1. Thren.

Virtus quid? Virtus dicitur, quasi *virum tuens*; vel quasi *vivens intus*. Sanct. Bonaventura Opusc. Eccl. hier. part. 1. cap. 1.

Virtutis duo sunt genera; quæ inter se sic differunt, ut corpus, & anima. Unum enim interius, & invisibile; aliud verò exterius, atque visibile. Interius namque est charitas, humilitas, patientia, benignitas, cæteraque similia. Exterius verò jejunare, eleemosynas dare, in orationibus vigilare, lacrymari, aliaque hujusmodi. - At sicut corpus sine anima non diu subsistere valet; anima verò sine corpore potest: sic exterius genus sine interiori non diu subsistit; cùm exterius faciat sine interiori. Diu enim charitatem habere quis potest, etiamsi non jejunet; cùm diu pro Deo jejunare non possit, si eum non amet. S. Anselmus l. Similit. c. 96.

Virtutum officia. Deus dedit homini creato misericordiam, quasi custodem, & pedissequam: veritatem, eruditorem: Justitiam, Rectorem: patientiam, fotorem. S. Bonavent. in ps. 138.

Zelus Justitiæ, quasi coccus bis tinctus, duplici charitatis colore rutilat: amoris nempe Dei, & proximi. S. Bonavent. de sex alis Seraph. c. 3.

TITULUS IX.

VITA.

Ædificium. Vita præsens comparatur ædificio. S. Thom. in l. 2. de Conf. Phil. metr. 4.

Alveolus lusorius: homines, calculi, & tesseræ. Sandæus symb. vitæ hum. 103.

Aqua. Hanc vitam, aquas, & mare, in Scriptura Sacra persæpe nuncupari reperimus. S. Basilius hom. 5. in Hexam. apud S. Joan Damasc. parall. l. 1. c. 10.

Aranea. Ps. 89. Vilior araneis est vita: vel tam vilis, ac illa. Et tamen tanti eam æstimas! Aranea tela. Quocirca, qui vitæ confidit, spem ponit in tela aranea. Sandæus symb. 7. *Anni nostri sicut aranea meditabuntur*. Ps. 89. Aranearum tela; si rumpatur, quis refecerit? Sandæus ib.

Arbor, est vita humana, ad quam homo se tenet: radicem autem hujus arboris arrodit ratta alba, id est, dies; quæ quolibet die de arbore hac abrodit duodecim horas. Ratta nigra est nox. S. Vinc. Ferr. ser. 5. D. 3. Pent. Vide S. Joan Damasc. in vita Barlaam, & Josaphat.

Aura matutina. Adde quantoslibet annos. Quid est? nunc aura matutina? S. August. Conc. 1. in ps. 36.

Aurum. Vide, quanti tua valeant opera: vitæ dant pretium, ut auro pondera. Sandæus cit.

Babylonia est, seu confusio; è qua post septuaginta annos, qui eandem vitam significant, egrediemur. Sanct. August. in ps. 125.

Bulla. Bullarum aliæ, simul atque natæ sunt, protinus evanescunt: aliæ paulò diutius durant. Omnes brevissimis quibusdam intervallis aliæ succedunt aliis. Sandæus symb. 12.

Calamus. Bona vita, quæ ex præceptis Dei agitur, tanquam stylus est; qui auditur scribens in corde. Sanct. Aug. in ps. 93.

Calcaneus. Calcaneum, quæ est ultima pars corporis, significat mortem, observabunt. S. Vincent. Fer. ser. de S. Petro ad Vin.

Calculus arenæ. Eccl. 18.

Carcer. Nullo præsens vita præstare videtur carceri. Sed sicut, cùm triste illud introivimus habitaculum, omnes circumdatos videmus, ac vinctos catenis: ita etiam nunc, si extra omnia nos phantasmata collocantes uniuscujusque introspiciamus vitam, & ad animam penetremus; videbimus eam

eam durioribus vinculis colligatam: & maximè, si in divitum intres animas. Nam illi, quo pluribus sunt amicti, eò magis sunt astricti. S. Chrysost. hom. 14. in Matth.

Cera. Ætas hominis assimilatur ceræ: quæ, si nimis mollis est, vel dura nimis, formam sigilli non recipit, nec retinet. S. Thom. in Prof. 5. l. 1. de Conf. Phil.

Circus. Præsens ævum circum esse cogita. S. Hesychius apud S. Joann. Damasc. parall. l. 1. c. 10.

Compedes. Mortalitas, corruptibilitas carnis, compedes sunt, quibus ligati sumus. S. Aug. in ps. 68. Conc. 2.

Convallis. In Comparatione superiorum, omnis præsens vita, convallis est. S. Greg. mor. l. 10. c. 13.

Cor. Humanæ vitæ hieroglyphicum esse cor, Symbolici asserunt. Pierius l. 34. Sandæus symb. 18.

Cucumerarium. Umbraculum, Tabernaculum, Tugurium: quæ eriguntur; ut post noctem, vel diem, destruantur. Sandæus cit.

Curriculum. *Cursor*. *Cursus*. Quid est vita? curriculum. Quid est vivere? currere. - Est B. Pauli Symbolum; qui vitam nostram stadio confert, homines cursoribus. 1. Cor. 9. Sandæus symb. 20. Non curritur solùm in vita; sed ipsa est cursus. Idem symb. 21. Cursor. Job 9. *Custodia in nocte*. Ps. 89. Quid est vita præsens, nisi cursus ad mortem? S. Augustin. apud. S. Thom. ser. 1. D. Sept. Vita nostra quovis levior, atque celerior est cursores. S. Ephr. de S. Juliano Anachorera.

Dies. Dies mercenarii. Job 7.

Dolor. *Omnes dies ejus dolor, & animi distractio*. Eccl. 3.

Ephemerium est vita; ephemerii sunt homines; quia nequeunt sibi crastinum polliceri. Sandæus cit.

Eremus. Audiant omnes fideles. Sciant ubi sunt. In eremo sunt: patriæ suspirant. S. Aug. in ps. 72.

Euripus. Luge eum, qui non ejusmodi est: quique in præsenti vita, tanquam in concitatissimo circumfertur Euripo. S. Chrysost. l. 2. contra vitup. vitæ Monasticæ.

Exilium. Viaticum (Eucharistia) est ascendentium de exilio ad patriam. Hugo à S. Victor. in Spec. Eccl. cap. 7. Vita nostra, est tanquam exilium, & tabernaculum, quod dissolvitur. S. Ephr. l. 1. de Pœnit. & Patient.

Fabula quædam est, & somnium, vita. Sicut enim in scena, aulæo sublato varietates dissolvuntur; & omnia coruscante luce somnia avolant: ita nunc quoque consummatione veniente tàm communi, quàm unjuscujusque, omnia dissolvuntur, & evanescunt. Et lignum quidem, quod plantasti, manet: & domus, quam ædificas, & ipsa manet: faber autem, & agricola, pereunt. Et cùm hæc fiant, nec ita veremur; sed tanquam immortales hæc omnia comparamus. S. Chrysost. ad Pop.

Fama. præteriens. Sandæus symb. 75.

Fax. Vita S. Ephrem Syri fuit sicut illustris, ac Sole splendidior fax orbi accensa. S. Greg. Nyss. in vita.

Follis. Acu tange; expirabit. Sandæus.

Fumus. Index ignis, & incendii. Id.

Claros est vita præsens. Job 30. Quæ indefinenter ad terminum suum, ipso defectu mutabilitatis, quasi impulsu fluminis ducitur. S. Greg. mor. l. 20. c. 14.

Gutta. Totum hoc tempus - ab Adam usque in finem sæculi, exigua gutta est, comparata æternitatis. S. August. Conc. 2. in psalt. 101. Et longa hominis vita tanta Brevitate constringitur ad universi sæculi illius latitudinem; quasi si una gutta ad universum mare comparetur. S. August. serm. 39. de Verb. Dom. Gutta maris. Eccl. 18.

Halitus oris hybernus. Sandæus cit.

Hedera Jona. 4. Idem.

Hora. Ps. 89. *Mille anni, tanquam dies hesterna*. Ambrosius legit. in 15. Luc. *hora*. *Hora novissima*. 1. Joan. 2. Glossa interlin. intelligit per eam vitam humanam. Sandæus cit.

Hortus nucum. *Descendi ad ortum nucum*. Cant. 6. Hortus nucum est præsens vita. S. Thom. in 6. Cant.

Ignis in Speculo. Sandæus cit.

Imago in tabula. Idem. Imago inconstantiæ. Idem.

Iris. Colores ostendit; non habet. Id.

Labor. Labyrinthus. Laqueus. Larva. Lanugo. Sap. 5. Sandæus ibid.

Liber. Cogitate, quòd vita nostra sit ut liber; in quo scribenda sunt omnia bona, quæ faciemus. Et nè erremus, Christus regulavit duodecim lineis, id est, duodecim articulis fidei. Qui incredulus est, non erit recta anima ejus. Abac. 2. S. Vinc. Ferr. serm. 2. D. 4. Adv.

Locusta. Inquietum est animal; huc illuc saltitans, & fallens oculos. Sandæus cit.

Luna. Ex Lunæ prospectu, qui rerum nostrarum status sit, edocemur. S. Basilius apud S. Joan. Damasc. hom. 5. in Hexam. Tempus vitæ nostræ comparatur Lunæ, & civitas Jericho Futura aurem Soli, & Jerusalem. S. Aug. in ps. 60. Luna signat præsentis vitæ mutabilitatem. S. Aug. in ps. 71.

Lusus. Non est lusus hæc vita. Immo est quidem præsentis vita lusus: sed futura non sunt ludrica, & jocularia. Immo non tàm lusus est vita nostra, quàm aliquid deterius. Non enim exit in risum; sed intolerabilem quoque portat dolorem eis, qui mores suos non maturè, ac diligenter instituunt. S. Chrysost hom. 24. in Matth.

Manna. Quod colligendum pro septima quietis die. Sandæus cit.

Mare. Hanc vitam, aquas, & mare, in Scriptura Sacra sæpe nuncupari reperimus. S. Basilius apud S. Joann. Damasc. parall. l. 1. c. 10. Mare fervens. Sandæus cit.

Mensa. Per mensem signatur vita hominis; quæ multis defectibus subjacet. S. Thom. in 9. Apoc.

Militia. Fidelis - & miles, & athleta. - Quomodo utraque hæc simul esse possunt; & nudum esse, & non nudum. Exue vitæ negotia, & athleta factus es. Indue arma spiritualia; & factus es miles. Te ipsum vitæ curis denuda: luctæ enim tempus est. S. Chrysost. hom. 3. ad Pop.

Mors. Hæc vita mortalis, dici debet potiùs mors vitalis. S. Bernardus Opusc. de Charit. cap. 3. Quid mutabilitas, nisi mors quædam est? quæ, dum rem qualibet in illud mutat, quasi occidit, quæ fuerat; ut incipiat esse, quæ non erat. S. Greg. mor. l. 12. cap. 17. Vita, quam ducimus, mors potiùs, quàm vita. S. August. Conc. 19. in ps. 118.

Navis, *Navigatio*. Magnus labor; ut aliquis sibi Christum acquirat; nè sine gubernatore quasi navis in sæculi istius salo fluctuet. S. Ambros. in ps. 87. Navigamus in hac vita quasi per quoddam stagnum: & ventus est; & procellæ non desunt tentationum. S. August. ser. 221. de temp. Sicut in navibus dormientes ventis aguntur in portus; etsi nullus quiescentibus sensus est navigandi; tamen cursus eos urget ad finem, & impellit ignaros: sic vitæ nostræ spatio defluente ad proprium unusquisque fine cursu latente deducitur. S. Ambros. in ps. 1. Bona vita, est navis; nauta confessarius. S. Vincent. Ferr. serm. 2. D. 26. Pent. *Tamquam Navis, quæ pertransit fluctuantem aquam*. Sap. 2. Vita nostra naviganti similis est. Is, qui navigat, sive stat, sive jacet, vadit tamen: quia impulsu navis ducitur. S. Greg. l. 6. ep. 26.

Nox. Vita præsens est nox: ad quam illuminandam missi sunt sancti quasi astra. Deinde in fine noctis nuncians diem venit Christus quasi Lucifer. S. Greg. præf. in Job c. 10.

Nundinæ. Constituit mirabiles nundinas: in quibus vendidit denario paupertatis regnum cœlorum, denario utilitatis gloriam, denario mortis vitam. S. Thom. serm. 2. in festo S. Sylvestri.

Oculus apertus. Pierius l. 33. apud Sandæum cit.

Organum. Auram exclude, tacebit. Sandæus.

Pelagus; est latè longèque protensum, hæc vita. Et quemadmodum in mari universo sinus diversi aliis, atque aliis tempestatibus commoventur; præcipuè velut Ægæum ventis exasperatur. - sic & in vita nostra fieri videmus. Nam primum in ea pelagus statim videre licet, puerum ætatis conditione; quæ multis ac magnis procellis exagitatur: tum quia mens imbecilla est, tum quia nulla firmitate adhuc roboratur; sed huc atque illuc flectitur. Quapropter pædagogos illi, atque magistros præficimus; ut defectus naturæ diligentia suppleat. Velut & in navigando gubernatoris artificio maris asperitas superatur. Adolescentium fluctus pueritiæ succedunt; quæ vehementioribus sicut Ægæum pelagus, exagitantur concupiscentiæ ventis. Quæ quidem ætas, quantò magis correctione indiget, tantò minùs instruitur. S. Chrysostom. hom. 82. in Matth. Nihil est in rebus humanis stabile, nihil inconcussum: sed hominum vita imitatur mare vesaniens, quotidie parturiens naufragia Idem de Avaritia.

Peregrinatio. Cui peregrinatio dulcis est, non amat patriam. Si dulcis est patria, amara est peregrinatio. Si amara peregrinatio, tota die tribulatio. S. Aug. in ps. 85. Homines in hac vita peregrini sunt Jerosolymitani. S. Aug. in ps. 125. Peregrinatio 1. Petri 2.

Pomum. Foris rubet; intus putet. Sandæus cit. Pomum. Amos 8.

Pons longus, & strictus, est vita bona. S. Vinc. Ferr. ser. 2. D. 4. adv.

Rota. Qui hodie potens, sanus; cras egens, & infirmus erit. Ita volvitur rota. Sandæus cit. Attollit, & deprimit. Idem. *Rota super terram*. Ezech. 1. est vita corporis ad animæ aptata virtutem, & ad Evangelicum cohærenti cursum præceptum formata. Rota autem in medio rotæ, veluti vita intra vitam: quæ Sanctorum vita sibi non dissonet; sed qualis fuerit superioris ætatis, talis sit & sequentis. Vel quia in hac vita corporis vitæ volvitur usus æternæ. S. Ambr. l. 3. de Virginib.

Scala ipsa erecta, nostra vita in sæculo. Latera hujus scalæ dicimus, nostrum esse corpus, & animam. S. Benedictus in Regula sua c. 7.

Scena. Non est profectò theatralibus scenis præsens vita dissimilis: nam ut illic ille Imperatoris, hic judicis, alter & militis implet officium: ubi autem consecuta nox fuerit; nec Imperator agnoscitur Imperator; nec Judex, qui fuerat Judex;

& c. Andreas Spanner.